

TARTALOMJEGYZÉK

SZÁM	TÁRGY	OLDALSZÁM
------	-------	-----------

A MEGYEI KÖZGYŰLÉS RENDELETE

13/2007. (V. 31.) HBMÖK	A vagyongazdálkodásról valamint a beruházások rendjéről szóló 13/2004. (VII. 1.) HBMÖK rendelet módosítása	499. oldal
-------------------------	--	------------

A MEGYEI KÖZGYŰLÉS HATÁROZATAI

száma	tárgya	
123/2007. (V. 31.) MÖK határozat	Lejárt határidejű határozatok végrehajtása	503. oldal
124/2007. (V. 31.) MÖK határozat	A közgyűlés 2007. május 31-ei ülése napirendjének elfogadása	503. oldal
125/2007. (V. 31.) MÖK határozat	A Hajdú-Bihar Megyei Önkormányzat 2007-2010. közötti időszakra vonatkozó gazdasági programjának elfogadása	504. oldal
126/2007. (V. 31.) MÖK határozat	Felhatalmazás vizsgálat elrendelésére a DERMÁK Kht-nál	565. oldal
127/2007. (V. 31.) MÖK határozat	HAHUSZO Kht. 2006. évi közhasznúsági jelentésének elfogadása	565. oldal
128/2007. (V. 31.) MÖK határozat	NYÍRÁPO Kht. 2006. évi közhasznúsági jelentésének elfogadása	591. oldal
129/2007. (V. 31.) MÖK határozat	HAJDÚÁPO Kht. 2006. évi közhasznúsági jelentésének elfogadása	618. oldal
130/2007. (V. 31.) MÖK határozat	MEGYEGAZDA Kht. 2006. évi közhasznúsági jelentésének elfogadása	647. oldal
131/2007. (V. 31.) MÖK határozat	M3-as Kht. 2006. évi közhasznúsági jelentésének elfogadása	665. oldal
132/2007. (V. 31.) MÖK határozat	A Munkácsy-trilógiáért” Közalapítvány 2006. évi közhasznúsági jelentésének elfogadása	687. oldal
133/2007. (V. 31.) MÖK határozat	Az Önzetlenség, Hajdú-Bihar Megye Fejlődéséért Közalapítvány 2006. évi közhasznúsági jelentésének elfogadása	698. oldal
134/2007. (V. 31.) MÖK határozat	A Kenézy Gyula Kórház-Rendelőintézetnél 2007. augusztus 1. napi hatállyal, egy ütemben végrehajtandó létszámcsökkentés elrendelése	706. oldal

135/2007. (V. 31.) MÖK határozat	Támogatási igény benyújtása a Kenézy Gyula Kórház-Rendelőintézetnél végrehajtott csoportos létszám-csökkentéssel összefüggő, 2007. április-május hónapokra jutó fizetési kötelezettségek teljesítéséhez	707. oldal
136/2007. (V. 31.) MÖK határozat	A Kenézy Gyula Kórház-Rendelőintézet 2007. augusztus 1-től megállapított létszámkeretének meghatározása	707. oldal
137/2007. (V. 31.) MÖK határozat	A Debrecen, Böszörményi út 2-4. szám alatti ingatlan ingyenes önkormányzati tulajdonba adásának kezdeményezése	707. oldal
138/2007. (V. 31.) MÖK határozat	A Debrecen, Hatvan u. 32. szám alatti ingatlanból 312 m ² nagyságú földterület Debrecen Megyei Jogú Város Önkormányzata részére történő értékesítése	708. oldal
139/2007. (V. 31.) MÖK határozat	Debrecen, Jókai u. 48. szám alatti ingatlanról ingyenes használati jog törlése	708. oldal
140/2007. (V. 31.) MÖK határozat	Berettyóújfalu, Szent István tér 11. szám alatt lévő tűzoltóság megnevezésű ingatlanak és a rajta lévő építménynek ingyenesen Berettyóújfalu Város Önkormányzata tulajdonába való átadása	708. oldal
141/2007. (V. 31.) MÖK határozat	a MEGYEGAZDA Kht. könyvvizsgálói feladatainak ellátásával Szabóné Bereczki Gyöngyi 2007. június 1. napjával történő megbízása	709. oldal
142/2007. (V. 31.) MÖK határozat	Felterjesztés a 31/2007. (II. 28.) Korm. rendelet módosításának kezdeményezésére	709. oldal
143/2007. (V. 31.) MÖK határozat	A sportösztöndíjra vonatkozó szabályzat módosítása (286/2003. (XI. 26.) MÖH)	710. oldal
144/2007. (V. 31.) MÖK határozat	A Hajdú-Bihar Megyei Önkormányzat Sportösztöndíjának adományozása 16 fő részére a 2006/2007. tanévben	710. oldal
145/2007. (V. 31.) MÖK határozat	Pályázat benyújtása a Hajdúsági Múzeum felújítására	711. oldal
146/2007. (V. 31.) MÖK határozat	Gaál Csaba megbízása a Hajdú-Bihar Megyei Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat igazgatói feladataival	711. oldal

KÖZÉRDEKŰ INFORMÁCIÓK

Lejárt határidejű határozatok

712. oldal

Debrecen, 2007. június 27.

A Hajdú-Bihar Megyei Önkormányzat Közgyűlésének**13/2007. (V. 31.) HBMÖK****rendelete****a vagyongazdálkodásról valamint a beruházások rendjéről szóló
13/2004. (VII. 1.) HBMÖK rendelet
módosításáról**

A Hajdú-Bihar Megyei Önkormányzat Közgyűlése a helyi önkormányzatokról szóló módosított 1990. évi LXV. törvény 79-80. §, valamint az államháztartásról szóló módosított 1992. évi XXXVIII. törvény 108. § által biztosított felhatalmazás alapján a 18/2004. (VII. 5.) HBMÖK, a 20/2004. (X. 1.) HBMÖK, a 26/2004. (XII. 17.) HBMÖK, a 2/2005. (I. 21.), a 8/2005. (II. 25.) HBMÖK, a 12/2005. (V. 27.) HBMÖK, a 23/2005. (XII. 16.) HBMÖK, a 11/2006. (VI. 30.) HBMÖK, a 12/2006. (VII. 19.) HBMÖK, a 13/2006. (VIII. 25.) HBMÖK, a 1/2007. (II. 1.) HBMÖK, az 5/2007. (III. 1.) HBMÖK valamint a 8/2007. (III. 30.) rendeletekkel módosított 13/2004. (VII. 1.) HBMÖK rendeletet (a továbbiakban: vagyonrendelet) a következők szerint módosítja:

1. §

A vagyonrendelet a következő új 5/A. §-sal egészül ki:

„5/A. §

- (1) Vagyonkezelői jog a megyei önkormányzati közfeladat átadáshoz kapcsolódva létesíthető. A rendelet 7. számú melléklete tartalmazza a forgalomképes és korlátozottan forgalomképes vagyonnak azt a körét, amelyre a közgyűlés vagyonkezelői jogot létesít.
- (2) A vagyonkezelői jog gyakorlására vonatkozó vagyonkezelői szerződést írásba kell foglalni, megkötése a közgyűlés hatáskörébe tartozik.”

2. §

A vagyonrendelet a következő új 5/B. §-sal egészül ki:

„5/B. §

- (1) Az önkormányzati vagyon vagyonkezelői jogát megszerezni – a (2) bekezdésben meghatározott kivétellel – kizárólag nyilvános pályázati eljárás útján (versenyeztetés), ellenérték fejében lehet. A pályázati eljárás lefolytatására az államháztartásról szóló módosított 1992. évi XXXVII. törvény 105/A. § (2) és (3) bekezdéseiben foglaltakat, a rendelet 1. számú mellékletében meghatározottakkal kiegészítve kell alkalmazni.

- (2) Az önkormányzat közfeladatát átvállaló:
- a) más helyi önkormányzat, a helyi önkormányzatok társulása,
 - b) az önkormányzat vagy több önkormányzat, illetve kisebbségi önkormányzat többségi tulajdonában lévő gazdasági társaság és közhasznú társaság, illetőleg állam és önkormányzat közös alapításában működő gazdasági társaság vagy az állam többségi részesedésével létrehozott gazdasági társaság, közhasznú társaság – ha ezek a szervezetek a közfeladat ellátását az önkormányzat számára nem üzletszerű vállalkozási tevékenységként végzik, azzal a feltétellel, hogy az állami vagy az önkormányzati többségi tulajdon a vagyonnevelési szerződés megszűnéséig fennáll,
- kijelöléssel, ingyenesen szerezheti meg a vagyonnevelői jogot.
- (3) A vagyonnevelői jog a vagyonnevelési szerződés megkötésével keletkezik. Ingatlanra vonatkozó vagyonnevelői jog az ingatlan-nyilvántartásba történő bejegyzéssel jön létre, a vagyonnevelőt azonban a vagyonnevelési szerződés megkötésének időpontjától kezdve megilletik a vagyonnevelő jogai és terhelik kötelezettségei.
- (4) A vagyonnevelő – a vagyonnevelési szerződés keretei között – jogosult a vagyontárgy birtoklására, használatára, hasznai szedésére.
- (5) A vagyonnevelő köteles:
- a) viselni a vagynonhoz kapcsolódó közterheket, teljesíteni az államháztartás alrendszereivel szemben fennálló, a vagynonhoz kapcsolódó fizetési kötelezettségeket,
 - b) a vagyonnal összefüggésben teljesíteni a számvitelről szóló hatályos törvény szerinti könyvvezetési és beszámoló készítési kötelezettséget,
 - c) teljesíteni a vagyonnal kapcsolatos nyilvántartási és adatszolgáltatási kötelezettséget,
 - d) elszámolni a vagyonnal,
 - e) teljesíteni a vagyonnevelési szerződésben vállalt, ill. jogszabály alapján fennálló egyéb kötelezettségeket,
 - f) gondoskodni a vagyon értékének megőrzéséről, állagának megóvásáról, üzembépes állapotának fenntartásáról.
- (6) A vagyonnevelő a vagyonnevelése alatt álló vagyonnal az általában elvárható gondossággal köteles gazdálkodni. Az e kötelezettsége megszegésével okozott kárért az önkormányzatnak a polgári jog általános szabályai szerint tartozik felelősséggel.”

3. §

A vagyonnevelő a következő új 5/C. §-sal egészül ki:

„5/C. §

- (1) A vagyonnevelő az általa kezelt vagyonról olyan elkülönített nyilvántartást köteles vezetni, amely tételesen tartalmazza ezen eszközök könyv szerinti bruttó és nettó értékét, az elszámolt amortizáció összegét, az értékben bekövetkezett egyéb változásokat és az elszámolt költségeket.

- (2) A vagyongazdálkodó a vagyongazdálkodási szerződésben meghatározott adattartalommal, évente a tárgyévvet követő év február 15-éig, a szerződésben előírt módon és formában köteles adatot szolgáltatni az általa kezelt vagyon változásáról.
- (3) A vagyongazdálkodó a vagyongazdálkodási szerződés tartama alatt haladéktalanul köteles tájékoztatni az önkormányzatot, ha
- ellene csőd- vagy felszámolási eljárás indul,
 - végelszámolási eljárás kezdeményezésére, vagy a jogutód nélküli megszűntetésre irányuló bírósági vagy hatósági intézkedésre kerül sor,
 - köztartozása több mint 3 hónapja lejárttá vált.
- (4) A vagyongazdálkodó az önkormányzat által elrendelt a tulajdonosi ellenőrzést köteles tölteni.
- (5) Az ellenőrzést végző személy jogosult
- a vagyongazdálkodás alatt álló vagyonba tartozó ingatlanba, annak helyiségeibe belépni,
 - az ellenőrzés tárgyához kapcsolódó iratokba és más dokumentumokba, elektronikus adathordozón tárolt adatokba – a külön jogszabályokban meghatározott adat- és titokvédelmi előírások betartásával – betekinteni, azokról másolatot, kivonatot, ill. tanúsítványt készíttetni,
 - a vagyongazdálkodó vezetőjétől és bármely alkalmazottjától írásban vagy szóban felvilágosítást, információt kérni.
- (6) Az ellenőrzést végző személy köteles:
- tulajdonosi ellenőrzési tevékenységének megkezdéséről az ellenőrzött szervezet vezetőjét, az ellenőrzés megkezdése előtt legalább 5 munkanappal tájékoztatni,
 - megállapításait tárgyyszerűen, a valóságnak megfelelően írásba foglalni, és azokat elegendő és megfelelő bizonyítékkal alátámasztani,
 - amennyiben a tulajdonosi ellenőrzés során büntető-, szabálysértési, kártérítési, illetve fegyelmi eljárás megindítására okot adó cselekmény, mulasztás vagy hiányosság gyanúja merül fel, haladéktalanul jelentést tenni az ellenőrzést elrendelőnek,
 - vizsgálati jelentést készíteni, a vizsgálati jelentést az ellenőrzött vagyongazdálkodó vezetőjének megküldeni.
- (7) Az ellenőrzött vagyongazdálkodó jogosult:
- az ellenőrzési cselekményeknél jelen lenni,
 - az ellenőrzés megállapításait megismerni, a jelentésre észrevételt tenni.
- (8) Az ellenőrzött vagyongazdálkodó köteles:
- az ellenőrzés végrehajtását elősegíteni, abban együttműködni,
 - az ellenőrzést végző részére szóban, vagy írásban a kért tájékoztatást, felvilágosítást, nyilatkozatot megadni, a dokumentációba a betekintést biztosítani,
 - az ellenőrzést végző kérésére a rendelkezésre bocsátott dokumentáció teljességéről nyilatkozni,
 - az ellenőrzés zavartalan elvégzéséhez szükséges egyéb feltételeket megteremteni,
 - az ellenőrzés megállapításai, javaslatai alapján tett intézkedéseiről az önkormányzatot tájékoztatni.”

4. §

(1) E rendelet kihirdetése napján lép hatályba.

(2) E rendelet melléklete a vagyonrendelet 7. számú mellékletét képezi.

Debrecen, 2007. május 31.

Vasas Lászlóné dr.
megyei főjegyző

Rácz Róbert
a megyei közgyűlés elnöke

Melléklet

„7 számú melléklet

Vagyonkezelésbe adott vagyoni kör meghatározása”

**A Hajdú-Bihar Megyei Önkormányzat Közgyűlésének
123-146/2007. (V. 31.) MÖK határozatai**

123/2007. (V. 31.) MÖK határozat

1. A Hajdú-Bihar Megyei Önkormányzat Közgyűlése a Hajdú-Bihar Megyei Önkormányzat Közgyűlése és Szervei Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló módosított 16/2004. (VII. 1.) HBMÖK rendelet 16. § (1) bekezdése alapján a következő lejárt határidejű határozatok végrehajtásáról szóló jelentést elfogadja:

243/2005. (VI. 24.) MÖK határozat, 175/2006. (VI. 2.) MÖK határozat, 365/2006. (XII. 15.) MÖK határozat, 402/2006. (XII.15.) MÖK határozat, 59/2007. (III. 30.) MÖK határozat, 65/2007. (III. 30.) MÖK határozat, 77/2007. (IV. 11.) MÖK határozat, 78/2007. (IV. 11.) MÖK határozat, 79/2007. (IV. 11.) MÖK határozat, 80/2007. (IV. 11.) MÖK határozat, 81/2007. (IV. 11.) MÖK határozat, 82/2007. (IV. 11.) MÖK határozat, 83/2007. (IV. 11.) MÖK határozat, 84/2007. (IV. 11.) MÖK határozat, 87/2007. (IV. 11.) MÖK határozat, 88/2007. (IV. 11.) MÖK határozat, 89/2007. (IV. 11.) MÖK határozat, 90/2007. (IV. 11.) MÖK határozat, 91/2007. (IV. 11.) MÖK határozat, 94/2007. (IV. 19.) MÖK határozat, 95/2007. (IV. 19.) MÖK határozat, 96/2007. (IV. 19.) MÖK határozat, 97/2007. (IV. 19.) MÖK határozat, 99/2007. (IV. 19.) MÖK határozat, 102/2007. (V. 4.) MÖK határozat, 103/2007. (V. 4.) MÖK határozat, 104/2007. (V. 4.) MÖK határozat, 105/2007. (V. 4.) MÖK határozat, 106/2007. (V. 4.) MÖK határozat, 107/2007. (V. 4.) MÖK határozat, 108/2007. (V. 4.) MÖK határozat, 110/2007. (V. 4.) MÖK határozat, 112/2007. (V. 4.) MÖK határozat, 113/2007. (V. 4.) MÖK határozat, 114/2007. (V. 4.) MÖK határozat, 116/2007. (V. 4.) MÖK határozat, 117/2007. (V. 4.) MÖK határozat, 118/2007. (V. 4.) MÖK határozat, 120/2007. (V. 4.) MÖK határozat, 121/2007. (V. 4.) MÖK határozat.

2. A közgyűlés a 19/2007. (II. 23.) MÖK határozat, a 33/2007. (II. 23.) MÖK határozat, a 40/2007. (II. 23.) MÖK határozat és a 41/2007. (II. 23.) MÖK határozat végrehajtási határidejét 2007. június 30. napjára módosítja.

Végrehajtásért felelős: Vasas Lászlóné dr., megyei főjegyző

Határidő: 2007. május 31.

124/2007. (V. 31.) MÖK határozat

A Hajdú-Bihar Megyei Önkormányzat Közgyűlése a 2007. május 31-ei ülése napirendjét a következők szerint fogadja el:

1. Előterjesztés a Hajdú-Bihar Megyei Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálatnál indított eljárásban fegyelmi tárgyalás megtartására (zárt ülés tartható!)

2. Előterjesztés a Hajdú-Bihar Megyei Önkormányzat 2007-2010. közötti időszakra szóló gazdasági programjáról
3. Előterjesztés közhasznú társaságok, közalapítványok 2006. évi közhasznúsági jelentésének elfogadására és a 2006. évi mérlegének megállapítására
4. Előterjesztés a Kenézy Gyula Kórház-Rendelőintézet működéséhez kapcsolódó döntésekre
5. Előterjesztés ingatlanokkal kapcsolatos döntésekre
6. Előterjesztés a MEGYEGAZDA Kht-nál könyvvizsgálói pályázat elbírálására
7. Előterjesztés a megyei önkormányzatok területfejlesztési és területrendezési feladataival kapcsolatos állásfoglalás kialakítására
8. Előterjesztés a Sportösztöndíj adományozásával összefüggő döntésekre
9. Előterjesztés pályázat benyújtására

Különfélék

Interpellációk, bejelentések

Végrehajtásért felelős: Rácz Róbert, a megyei közgyűlés elnöke
Határidő: 2007. május 31.

125/2007. (V. 31.) MÖK határozat

A Hajdú-Bihar Megyei Önkormányzat Közgyűlése a helyi önkormányzatokról szóló módosított 1990. évi LXV. törvény 91. §-a alapján a Hajdú-Bihar Megyei Önkormányzat 2007-2010. közötti időszakra vonatkozó gazdasági programját a határozat melléklete szerinti tartalommal elfogadja.

A közgyűlés felkéri elnökét a 2007-2008. közötti időszakra vonatkozó akcióterv elkészítésére.

Végrehajtásért felelős: Rácz Róbert, a megyei közgyűlés elnöke
Határidő: folyamatos,
2007. szeptember 30., a 2007-2008-as időszakra vonatkozó akcióterv elkészítése

**A Hajdú-Bihar Megyei Önkormányzat
Gazdasági Programja**

2007-2010.

Debrecen

2007.

„A jövő örökké születőben van, formálódik. Mindannyian részt veszünk önmagunk és világunk teremtésében. Ha valamit elérünk azért van, mert azt az utat választottuk. Csak utat választhatunk. Minden más determinált...”

(Ji-King Kommentár)

Tartalomjegyzék

<i>A Hajdú-Bihar Megyei Önkormányzat Gazdasági Programja 2007-2010.....</i>	<i>1</i>
<i>Tartalomjegyzék.....</i>	<i>3</i>
<i>Helyzetelemzés.....</i>	<i>6</i>
1. A gazdasági program jogszabályi háttere	7
1.1. A gazdasági program meghatározása, időtávja.....	7
1.2. A megyei önkormányzatok területisége és funkciója	7
1.3. A megyei önkormányzat kötelező és önként vállalt feladatainak összefüggése a gazdasági programmal	9
2. A gazdasági program eszközrendszere	11
2.1. Forráskoordináció	11
2.2. Gazdasági program megvalósulásához szükséges eszközrendszer tervezett költségei	17
2.3. Gazdasági-társadalmi integráció	19
2.3.1. Partnerség	19
2.3.1.1. Kötelező feladatellátáshoz kapcsolódó partnerség.....	19
2.3.1.2. A megye gazdasági fejlődését segítő partnerség	20
2.3.2. Területiség	21
2.3.3. A területrendezés szerepe a területi munkamegosztás szervezésében	24
2.3.4. Koncentráció.....	24
<i>A gazdasági program célrendszere.....</i>	<i>25</i>
1. Átfogó cél: Integrált környezetgazdálkodás támogatása	27
1.1. Specifikus cél: Természeti, kulturális és épített örökségvédelmi beavatkozások támogatása, koordinálása	28
1.1.1. Átfogó feladat: A megye természetes és épített örökségei védelme, turisztikai célú hasznosításának tervezése.....	29
1.1.2. Átfogó feladat: A megye turisztikai értékeinek bemutatása	30
1.1.3. Átfogó feladat: A kulturális intézményi szervezetrendszer, az infrastruktúra fejlesztése	30
1.1.4. Átfogó feladat: Környezetérzékeny belvízrendezési beavatkozások támogatása	31
1.2. Specifikus cél: Területi energetika hálózatai kialakításának támogatása, a hulladékgazdálkodási munkamegosztás szervezése	31
1.2.1. Átfogó feladat: Térség-alkalmassági vizsgálatok és tervek készítése.....	32
1.2.2. Átfogó feladat: Alternatív energia termelő beruházási projektek fejlesztésének ösztönzése	33
1.2.3. Átfogó feladat: Hulladékmennyiség csökkentésének ösztönzése	33
2. Átfogó cél: A humán erőforrás versenyképességének fejlesztése	34

Helyzetelemzés

A gazdasági program jogszabályi háttere

1.1. A gazdasági program meghatározása, időtávja

A helyi önkormányzatokról szóló módosított 1990. évi LXV. törvény (a továbbiakban: Ötv.) 91. § (1) bekezdése kötelezettségként írja elő az önkormányzatok, így a Hajdú-Bihar Megyei Önkormányzat (a továbbiakban: megyei önkormányzat) számára is, hogy határozzák meg gazdasági programjukat.

A gazdasági program az önkormányzat részére helyi szinten meghatározza mindazon célkitűzéseket, feladatokat, amelyek a költségvetési lehetőségekkel összhangban, a helyi társadalmi, környezeti, gazdasági adottságok átfogó figyelembevételével az önkormányzat által nyújtandó kötelező és önként vállalt feladatok biztosítását, fejlesztését szolgálják. A megyei önkormányzatokra vonatkoztatva a gazdasági program tartalmazza különösen: a fejlesztési elképzeléseket, a munkahelyteremtés feltételeinek elősegítését, az egyes közszolgáltatások biztosítására, színvonalának javítására vonatkozó megoldásokat.

Az Ötv. 91. § (6) bekezdése szerint a gazdasági program a képviselő-testület (megyei közgyűlés) megbízásának időtartamára szól, jelen esetben 2007. májusától 2010. októberéig, azaz az elkövetkező három és fél éves időszakra vonatkozik, mely tervezés szempontjából középtávnak számít. A megyei középtávú gazdasági programnak a tágabb (támogatási forrás) keretét az Új Magyarország Fejlesztési Terv (ÚMFT) adja, mely illeszkedik az Európai Unió 2007-2013-as programozási időszakába.

1.2. A megyei önkormányzatok területisége és funkciója

Az Ötv. elvi jelentőséggel deklarálja, hogy a megyei önkormányzat közvetlen választás útján létrejövő területi önkormányzat. E meghatározás nem hierarchikus viszonyt fejez ki. A törvény azzal, hogy a megyei önkormányzatot területi önkormányzatként határozta meg, alapot teremtett a megyei, illetőleg a települési önkormányzatok közötti funkcióbeli különbségek megjelenítésére. A megyei és a települési önkormányzatok egyaránt helyi önkormányzatok, de részben eltérő – a törvényekben differenciáltan megjelölt – feladatokat teljesítenek. A megyei önkormányzat alapvető rendeltetése az, hogy kiegészítő (szubszidiárius) jelleggel mindazokat a közszolgáltatásokat biztosítsa, amelyeknek ellátására a települések gazdasági helyzetükből adódóan nem képesek.

Miközben a kormányzat az ország társadalom-irányítási rendszerében új szintek (kistérség és régió) létrehozatalára, intézményesítésére és döntési súlypontok (településtől kistérséghez; megyétől kistérséghez és régióhoz; központi kormányzattól régióhoz) áthelyezésére törekszik, addig az Európai Unió az eddigi statisztikai osztályozási rendszerről kötelező érvényű jogszabályt alkotott.

Az Európai Parlament és a Tanács 1059/2003/EK Rendelete (2003. május 26.) (a továbbiakban: Rendelet) a statisztikai célú területi egységek nómenklatúrájának (NUTS) létrehozásáról részlegesen új helyzetet teremtett a területpolitika térszerkezetének lehatárolásában.

A szabályozás kimondja, hogy a tagállamokon belül meglévő közigazgatási egységek képezik a területi egységek meghatározására felhasznált első ismérvet. A Rendelet értelmében a „közigazgatási egység” olyan közigazgatási hatósággal rendelkező földrajzi terület, amely a tagállam jogi és intézményi keretén belül rendelkezik a fenti területre vonatkozó közigazgatási vagy politikai döntéshozatali hatáskörrel.

Ugyanakkor az is nyilvánvaló, hogy nincs olyan tagállam, amelyben minden NUTS-szinten lenne közigazgatási egység, így a szabályozás lehetővé teszi a NUTS-szintet megfelelő számú, egymással határos, meglévő kisebb közigazgatási egység összevonásával kialakítani. A Rendelet kimondja, hogy az így keletkezett összevont egységek nem közigazgatási egységek, viszont meg kell felelniük a szabályozásban megjelölt népesség-küszöbértékeknek.

Ennek megfelelően a NUTS 2 magyarországi statisztikai régiók nem igényelnek semmilyen közigazgatási státuszt EU-s forráskezelő tevékenységük ellátásához, de igénylik, hogy a választott középszint közigazgatási egységeiből álljanak.

Mivel a NUTS 3, a megye, mint közigazgatási szint, a maga közigazgatási és önkormányzati rendszerével alapvetően belefér a népesség-küszöbértékbe, ennek megfelelően a NUTS-rendszernek Magyarországon a megyerendszerre kell épülnie és statisztikai értelemben véve a megyék, mint területi egységek szükségesek a jövőben is.

Az EU-s NUTS-szabályozás kereteibe való illeszkedés okán és az Ötv., mint 2/3-os törvény védelmében a megyei középszintnek lehetősége nyílik, hogy – korlátozott anyagi lehetőségeivel – a közigazgatás területi rendszerében elfoglalt csökkenő szerepe mellett, a kötelezően elkészítendő gazdasági program kapcsán, jelen önkormányzati ciklusra, egy új típusú területi szerepvállalást fogalmazzon meg.

1.3. A megyei önkormányzat kötelező és önként vállalt feladatainak összefüggése a gazdasági programmal

Az Ötv. 70. § (1) bekezdése határozza meg a megyei önkormányzat által kötelezően ellátandó feladatok általános keretrendszerét. A megyei önkormányzat feladatai jelentős részét a kötelező feladatok ellátását szolgáló intézményfenntartó, és az ahhoz kapcsolódó fenntartói irányítási feladatok képezik. A területi önkormányzatokkal szemben elvárásként fogalmazódik meg mind a települési önkormányzatok, mind az államirányítás részéről a területrendezés és fejlesztés, valamint a közszolgáltatások koordinációja, a jelentkező igények összehangolása, egy markáns területrendezési és fejlesztési politika megfogalmazása és működtetése, a területi egyenlőtlenségek mérséklése, a megye érdekérvényesítésének igénye.

A jogalkotási folyamatok, illetve a költségvetési támogatások azonban nincsenek szinkronban az előbb megfogalmazott elvárásokkal. A megyei önkormányzat szűkös lehetőségeit figyelembe véve, akkor jár el helyesen, ha csak olyan tématerületekkel bővíti gazdasági programja önként vállalt feladatokhoz kapcsolódó részét, melyek a kötelező feladatok egyfajta kiterjesztései, így a meglévő erőforrás-bázison (vagy annak minimális növelésével) a gazdasági program önként vállalt elemei végrehajthatók.

Kötelezően ellátandó feladatot a megyei önkormányzatnak csak törvény állapíthat meg. A kötelező feladatokra vonatkozó szabályozás két lépcsős:

- az Ötv. meghatározza a kötelező feladatok rendszerét, amelyet
 - a helyi önkormányzatok és szerveik, a köztársasági megbízottak, valamint egyes centrális alárendeltségű szervek feladat- és hatásköreiről szóló módosított 1991. évi XX. törvény (a továbbiakban: hatásköri törvény), és
 - a további ágazati, szakmai törvények töltenek fel részletesebb feladatokkal, tartalommal.

Az önként vállalt feladatok meghatározásánál az alábbiakra kell figyelemmel lenni:

- a feladat ellátása a kötelező feladatokon túl indokolt,
- a feladatot törvény nem utalta más szerv kizárólagos feladat- és hatáskörébe,
- a feladat gyakorlása nem sérti a megyében lévő községek és városok érdekeit, és
- nem veszélyeztetheti a kötelező feladat ellátását.

Az Ötv. a gazdasági program tartalmi elemeit, szerkezetét illetően a megyei önkormányzati szintre értelmezhetően a következőket írja elő:

A gazdasági programnak tartalmaznia kell különösen:

- a fejlesztési elképzeléseket,
- településfejlesztési-területfejlesztési politika célkitűzéseit,
- a munkahelyteremtés feltételeinek elősegítését,
- az egyes közszolgáltatások biztosítására, színvonalának javítására vonatkozó megoldásokat,
- a befektetés-támogatási politika célkitűzéseit.

A gazdaság program szerkezeti összeállításánál figyelembe veendő horizontális témákra az Ötv. alábbi megállapításai értelmezhetőek:

A gazdasági program:

- a költségvetési lehetőségekkel összhangban kell, hogy álljon,
- átfogóan figyelembe kell, hogy vegye a helyi társadalmi, környezeti, gazdasági adottságokat,
- a megyei önkormányzat által nyújtandó kötelező és önként vállalt feladatok biztosítását, fejlesztését kell, hogy szolgálja.

A fentiekből az következik, hogy a gazdasági program tartalma kötelező feladatellátás oldalról jogszabályban rögzítetten erősen determinált. Ebből adódóan a gazdasági program felépítése is determinált.

Ahhoz, hogy a törvény által előírt gazdasági program bármilyen „program” jellemzőkkel bírjon az Ötv. és a kapcsolódó törvények „jogalkotó szemszögű” megfogalmazásait konvertálni (megfeleltetni) szükséges a „programozás” (mint kiemelkedően fontos EU-s támogatási alapelv) alapkövetelményeinek. Éppen ezért a gazdasági program szerkezeti és tartalmi elemeinek létrehozásánál az Európai Unió Aid Delivery Methods PCM Guideline 2004. és az OECD Making Local Economic Development Strategies ajánlásai lettek figyelembe véve.

Kiemelt figyelemmel van a gazdasági program arra, hogy a törvényi előírások és a jogszabályi kööttségek nyomon követhetőek legyenek a programban. Ezért összeállításra került a kötelező feladatok összefoglalója az Ötv. és a hozzá kapcsolódó ágazati, szakmai törvények bontásában (1. számú melléklet), majd az Ötv. és a gazdasági program feladatai kerültek megfeleltetésre egymásnak egy mátrixban (2. számú melléklet). Így az Ötv. adja a kapcsolatot a gazdasági program és az ágazati törvények között.

Nem volt megkerülhető a rendelkezésre álló eszközrendszer figyelembe vétele sem a tervezés során. A szűkülő költségvetési és humán erőforrás lehetőségek a kötelezően ellátandó feladatokkal és területi szereppel együtt nagyon erős korlátozó tényezőt jelentettek a lehetséges feladatok tervezése terén.

2. A gazdasági program eszközszerete

A gazdasági program szerkezeti elemei meghatározása után vizsgálni kell annak lehetséges eszközszeretét, vagyis azt, hogy milyen lehetőségei vannak a megyei önkormányzatnak, mint középszintű, választott területi önkormányzatnak a fent említett gazdasági területek befolyásolására. Be kell látni igen korlátozottak, mind anyagi és mind politikai értelemben:

A megyei önkormányzatok saját bevétele gyakorlatilag a normatív központi támogatáson és illetékbevételeken túl nem számottevő, mely az Ötv. által meghatározott alapfeladatok ellátására is csak korlátozottan elegendő. Ugyanakkor a kötelező feladatok jelentős mértékű teherként nehezednek a napi feladatellátásra, így nemcsak anyagi, de humán kapacitás is csak korlátozottan áll a megyei középszint rendelkezésére egy gazdasági program megvalósítása során.

A megye, pontosabban a megyei területfejlesztési tanács központi előirányzatok fejlesztési forrásai fölött már nem diszponál, azok kezelését, döntési helyét a regionális szint vette át, ennek megfelelően EU-s források elosztásában sincs közvetlen szerepe a megyei önkormányzatnak (megyei területfejlesztési tanácsnak).

A megyei önkormányzat politikai értelemben véve folyamatos küzdelemre kényszerül a terjeszkedő centralizációs és dekoncentrációs kormányzati törekvésekkel szemben, mely az általa elképzelt közigazgatási reformot, a kétharmados döntést nem igénylő törvények módosításán keresztül próbálja elérni, melynek lényege a megyei választott középszint szerepének minél erősebb korlátozása.

Belátható, hogy a szűkös források és a lecsökkentett hatáskör igen korlátozott lehetőségeket kínál a gazdasági program eszközszeretét illetően, sőt a megyei szint szerepének újraértelmezését igényli.

Ennek az újraértelmezésnek az alapja, hogy milyen módon lehet a megváltozott körülmények között forrásra és hatókörre szert tenni, ugyanis a gazdasági program csak azokon a területeken és olyan mértékben lesz megvalósítható, ahol és amennyi hatókör és forrás biztosítása lehetséges.

2.1. Forráskoordináció

A megyei önkormányzat a gazdasági programja megvalósításához forrásokat kell, hogy szerezzen. Az állami források beszűkülése jellemző napjainkban, és ez várhatóan a jövőben sem fog változni. A megyei önkormányzatnak ahhoz, hogy a gazdasági programban megfogalmazott elképzéseit megvalósítsa, további forrásokat kell felkutatnia.

A gazdasági programban megjelenő célkitűzések megvalósításának lehetséges finanszírozási forrásai a következők:

- a megyei önkormányzat költségvetése,
- a pályázatok, valamint állami normatív támogatás igénylése útján nyert források,
- a vagyonelemek hasznosításából származó bevételek,
- a működési hatékonyság növelése,
- az aktív vagyongazdálkodásból származó bevételek,
- a magánszféra bevonása a közfeladat-ellátás területére,
- a települési önkormányzatokkal való együttműködés,
- a beruházási hitel igénybevétele.

A megyei önkormányzat költségvetése

A megyei önkormányzat költségvetése tartalmazza a Hajdú-Bihar Megyei Önkormányzat Hivatala (a továbbiakban: Hivatal) és a megyei önkormányzat fenntartásában működő intézmények működési költségeit. Ezen kívül elkülönítve tartalmaz olyan költségvetési elemet, ami lehetőséget ad a benyújtandó pályázatokhoz szükséges saját erő biztosítására.

A Hivatal és az intézmények működési költségei

A költségvetés a Hivatal és az intézmények működési költségei között tartalmazza a Hivatal és az intézmények munkatársainak személyi juttatásait és a munkaadókat terhelő járulékokat, valamint az üzemeltetési költségeket. A gazdasági program végrehajtása során az erre fordított kiadások forrásként szerepelnek a programból adódó feladatok teljesítésében.

A benyújtandó pályázatokhoz szükséges saját erő

A költségvetésen belül – felkészülve a pályázati lehetőségekre – elkülönítésre kerül saját erő biztosítására – három és fél évre vonatkoztatva – négyszázötven millió forint. Erre akkor van szükség, ha a gazdasági program végrehajtása során lehetőség van pályázati forrást szerezni, amihez természetesen hozzá kell adni a saját forrást is.

Partnerséghez szükséges források

A partnerség komoly forrásokat generálhat az európai uniós pénzek felhasználhatósága terén, hiszen ma már számos pályázat feltétele a szektorok közötti szoros együttműködés. A partnerséghez azonban elengedhetetlen a megfelelő forrás biztosítása, amely a tárgyévi költségvetésben tagsági díjak és külügyi kapcsolatok költsége címén kerül betervezésre.

Tagsági díjak

Az együttműködés egyik legfontosabb része a megyei önkormányzat gazdasági programjának megvalósításához szükséges partnerszervezetekben való tagsági részvétel. Ezen tagságokkal a megyei önkormányzat a saját maga legitimitációját biztosítja külső gazdasági szervezetekben, illetve aktuális gazdasági folyamatokban.

Külügyi költségek

A nemzetközi programokban, projektekben való részvétel napjainkban megkerülhetlenné teszi a külügyekben kompetens szervezetek összefogását, kooperációját. Erre szükség van egyrészt az információk áramlása érdekében, másrészt pedig az olyan hálózatok kialakítása érdekében is, amelyek Hajdú-Bihar megyét nemzetközi szinten versenyképesebbé teszik, elősegítik érdekeinek még hatékonyabb képviseletét. A külügyi költségek ezen nemzetközi alapú partnerségek működése, illetve az azok révén létrejövő közös projektekhez, programokhoz kötődő forrásokat jelentik.

Pályázatok, valamint állami normatív támogatás igénylése útján nyert források

Pályázatok útján nyert források

A gazdasági program megvalósulását az Új Magyarország Fejlesztési Terv Operatív Programjai, a Magyar – Román Határmenti Operatív Programok és a közvetlen kiírású európai pályázatokból megpályázott forrásokkal tudja biztosítani.

A megyei önkormányzat saját fenntartású intézményi projektjei az ágazati operatív programok (TIOP, KEOP), illetve a regionális operatív program 4.2.1. intézkedéséhez kapcsolódó pályázati kiírásokon keresztül valósulhat meg. A projektek elkészítését, menedzselését a megyei önkormányzatnak, mint kedvezményezettnek kell bonyolítania, illetve abban részt vennie.

A gazdasági program által kitűzött célkitűzések megvalósulása érdekében a megyei önkormányzat partneri szerepvállalása olyan megyei nagyprojektekre terjed ki, melyek a megye fejlődésének szempontjából kiemelkedően fontosak.

Állami normatív támogatás igénybevétele útján nyert források

A tárgyévi költségvetési törvényben meghatározott normatívák lehívása mellett folyamatosan figyelemmel kell kísérni az egyes ágazati végrehajtási rendeletekben biztosított egyéb, a megyei önkormányzat feladataival összefüggő normatívák lehetőségei közzétételét, és gondoskodni kell azok pontos, határidőben történő igényléséről.

Az aktív vagyongazdálkodásból származó bevételek

A vagyongazdálkodás területén a megyei önkormányzat stratégiai célja, hogy vagyonát a jelenlegi megszorító intézkedésekkel terhes időszakban is megőrizze. Az ingatlanvagyonnal való gazdálkodás is ennek van alárendelve, az ingatlanok értékesítése esetén a bevétel felhasználhatósága korlátozott, működési kiadásra nem használható fel. Ez megköveteli a megváltozott környezethez való igazodást, új vagyongazdálkodási koncepció kimunkálását.

Ingyanfejlesztési lehetőségek feltárása

A megyei önkormányzat ingatlanvagyonának összetétele nagyon vegyes, egységes gazdálkodási módszer kialakítása nem lehetséges. Az ingatlan-gazdálkodás napjainkban már önálló szakmává fejlődött, ezért a közigazgatási ismeretek nem elegendők a hatékony ingatlanfejlesztő tevékenység gyakorlásához. A megyei önkormányzat vagyona kezelésének körében elsődleges feladat megtudni, hogy milyen lehetőségekben válogathat a jövőbeni tevékenysége során. Ennek érdekében a következők szükségesek:

Az ingatlan portfólió felmérése

A megyei önkormányzat ingatlan portfóliójának felmérése ingatlanfejlesztéssel foglalkozó szakértők bevonásával, tanulmány készíttetése a lehetséges irányvonalakról. Ennek során ki kell térni arra, hogy milyen lehetőség adódik abból az ingatlan-összetételből, ami a megyei önkormányzat rendelkezésére áll, ha ez többféle, akkor ennek kihatása milyen a vagyona, mi az, ami hosszú távú eredményt hoz, mi az, ami inkább rövid távú érdekszférába tartozik.

Energieracionalizálás felmérése

Az ingatlanok értéke a jövőben attól is növekedhet, ha a működtetéshez szükséges energiát a lehető legolcsóbban tudja megszerezni az ingatlan használója, jelen esetben a megyei önkormányzat. Az energiaellátás a megújuló energiaforrások használata esetén környezetbarát volta mellett olcsóbb is, ezért növeli az ingatlan értékét. Ezért szükséges az intézményi struktúra átvilágítása az energieracionalizálás szempontjából, egységes fejlesztési irány meghatározása céljából.

A működési hatékonyság növelése

Forrás teremtése természetesen a hatékonyság növelésével is lehetséges, amit elérhetünk energiaköltség csökkentéssel, a megyei önkormányzat fenntartásában működő intézmények működési formájának megváltoztatásával elért létszám-megtakarítással és a számítástechnika új szemléletű alkalmazásával az adminisztráció egyszerűsítésén keresztül.

A megújuló energiaforrások alkalmazása

Az intézményhálózat energia felhasználásának felmérése után a megújuló energiaforrások alkalmazásán keresztül energia-megtakarítással kiadás csökkentés érhető el, ami viszont kiadást jelent a beruházás megvalósítása során. A megújuló energiaforrások alkalmazása rövid időn belül megtérülő beruházásnak számít, négy-öt év után már szinte ingyen termelnek és csak kevés karbantartási igényük van.

Létszám-megtakarítás intézményi működési forma megváltoztatásával

Az intézmények működési formájának megváltoztatásával, azok összevonásával, tevékenységcsoportok külső szolgáltató általi kiváltásával létszám-megtakarítás érhető el. A tapasztalat azt mutatja, hogy az intézmények társasági formában működve gazdaságosabban,

kevesebb létszámmal látják el ugyanazt a feladatot. Az így elért létszám-megtakarítás a költségek csökkenését eredményezi.

Informatikai fejlesztés

Az informatikai fejlesztés alkalmazásával – az adminisztráció egyszerűsítésén keresztül – költségcsökkentés érhető el. Ki kell használni az informatika adta lehetőségeket, akár az intézményeken belül, akár a Hivatal és az intézmények közötti kapcsolatban, akár a Hivatalon belül.

Vagyonelemek hasznosításából származó bevételek

A mezőgazdasági tevékenységre alkalmas területek hasznosítása

A mezőgazdasági tevékenységre alkalmas területek tagosításán, földcseréjén keresztül megfelelő birtoknagyság alakítható ki a gazdaságos művelés érdekében. A jelenlegi helyzetben a mezőgazdasági ingatlanok nem alkotnak összefüggő területet, ami a rajtuk folytatott tevékenység nyereségtartalmára negatív befolyással van. A ráfordítás az ingatlanfejlesztés költségei között található meg, ennek hozama nem annyira jelentős, mint amennyire jelentős az ingatlan értékének növekedése.

Nagy értékű ingatlanok hasznosítása

A Debrecen város területén lévő nagy értékű ingatlanok befektetők közreműködésével jól hasznosíthatók, szórakoztató központoknak, pénzügyi és banki szolgáltatásoknak adhatnak helyet. A megyeszékhelyen található a megyei önkormányzat néhány nagy értékű, és több célra is hasznosítható ingatlana, amelyek befektetői forrásokat is vonzanak, és esetleg értékesíthetők is.

A forgalomképes ingatlanok értékesítése

A megyei önkormányzat azon ingatlanai, amelyek nem szükségesek a kötelező feladatok ellátásához (megörökölt ingatlanok, időközben szükségtelenné váló ingatlancsoportok) és más rentábilis tevékenységre nem alkalmasak, reális áron történő elidegenítés esetén amellet, hogy bevételt jelenthetnek, nem igényelnek gondoskodást, így humánerőforrás szabadul fel.

A szociális szolgáltató rendszer bővítése

A szociális intézmények magasabb színvonalú ellátást nyújtó egységeinek felszerelésébe, működtetésébe a magánszféra bevonását kell szorgalmazni, közös működtetés kialakításának lehetőségét kell keresni.

A magánszféra bevonása a közfeladat-ellátás területére

A gazdasági programban lévő fejlesztések, beruházások elsősorban önkormányzati saját erőből és pályázati forrásokból valósulhatnak meg. Ahhoz, hogy még ezeken túl is további fejlesztések tudjanak megvalósulni, új források bevonására van szükség.

A forrásbevonás történhet külső források, finanszírozók egy-egy beruházás megvalósításába történő bevonásával. Ennek lehetősége – a szűkös állami források mellett – a magánszféra bevonása a köztulajdon fejlesztésébe, a közfeladat-ellátás finanszírozásába.

Az intézmények működtetése megfelelő formában gazdaságos lehet, és ez vonzó hatással bírhat a vállalkozások bekapcsolódására e tevékenységekbe.

A települési önkormányzatokkal való együttműködés

Meg kell vizsgálni annak lehetőségét, hogy a kötelező megyei önkormányzati feladatok ellátásába milyen mértékben vonhatók be azok a települési önkormányzatok, amelyek területén a megyei önkormányzat feladatellátása vagy szolgáltatásnyújtása történik (pl. könyvtári ellátás, múzeumi szervezet területe).

Beruházási hitel igénybevétele

Az önkormányzatok hitel felvételi lehetőségének számítási módját az Ötv. 88. §-a tartalmazza. A hitelfelvételi lehetőséget befolyásolja az önkormányzatok saját bevétele, a hitel-visszafizetés, a kamatkiadás, ezért a felvett hitel szűkíti az önkormányzatok további felvehető hitelének nagyságát. A tervezhető hitel a korrigált éves saját bevétel 70 %-a lehet, ez a hitelfelvétel felső korlátja.

A beruházások megvalósításánál a források szűkössége esetén hitel igénybevétele is lehetséges. Ennek akkor van reális alapja, ha a megvalósítandó beruházás az igénybevett hitel és a hozzá kapcsolódó adósságszolgálat visszafizetését lehetővé teszi a megtérülés adatai szerint.

Azoknál a beruházásoknál, ahol a saját erő, a pályázati támogatás és az egyéb forrás nem elegendő, de a megvalósítás egyértelműen gazdaságosnak látszik, ott indokolt hitelt igénybe venni a cél elérése érdekében.

2.2. Gazdasági program megvalósulásához szükséges eszközrendszer tervezett költségei

Az eszközrendszer tervezett költségei a jelen önkormányzati ciklus hátralévő időtartamára, tehát három és fél évre vannak vetítve, melyek konkrétan évente a tárgyévre vonatkozó költségvetésben kerülnek elfogadásra.

A gazdasági program megvalósításához szükséges humánerőforrás költségek a megyei önkormányzat tárgyévi költségvetésében a Hivatal és a megyei önkormányzat fenntartásában működő intézmények személyi juttatások és a munkaadókat terhelő járulékok során szerepelnek. Ezért a humánerőforrás költségeit a mellékelt táblázat nem tartalmazza.

A program megvalósításának három és fél évre vetített költsége – ide nem értve a humánerőforrás költségeit – megközelítőleg 293 millió forint, ami éves szinten átlagosan megközelítően 84 millió forintot jelent, ez a tárgyévi költségvetésben a megyei önkormányzat által támogatott kiemelt beruházások, felújítások, Európai Unió és egyéb pályázati támogatással megvalósuló projektek előirányzata keretében kerül betervezésre.

Megnevezés	Összesen
Partnerség költségei	167 600 000 Ft
Tagsági díjak	100 000 000 Ft
Külügyi költség	67 600 000 Ft
Ingyanfejlesztés lehetőségeinek feltárása	25 000 000 Ft
Az ingatlan portfólió felmérése	15 000 000 Ft
Energiaracionalizálás felmérése	10 000 000 Ft
A Hivatal működési hatékonyságának növelése	50 000 000 Ft
Informatikai fejlesztés	50 000 000 Ft
Belvízrendezési program készítése	50 000 000 Ft
ÖSSZESEN	292 600 000

Partnerség költségei

Azok a költségek, amelyek tartalmazzák a társadalmi-gazdasági és partnerségi szerepvállalás költségeit tagdíj, illetve külügyi költség formájában.

Tagsági díjak

A tagsági díj a megyei önkormányzat 2007. évi költségvetésében elfogadott tagsági díjából, illetve működési hozzájárulásokból áll, melynek összege évi 19.988.000,- Ft. A gazdasági program megvalósítása során további stratégiai szintű partnerségek, tagságok jöhetnek létre, melynek tagdíjai, működési hozzájárulásai tervezése során évi további 5 millió Ft-tal lehet kalkulálni.

Külügyi költségek

A külügyi költségek megegyeznek a megyei önkormányzat 2007. évi költségvetésében elfogadott külügyi tételekkel.

Ingyanfejlesztési lehetőségek feltárása

Az ingatlanportfolió felmérése 15 millió Ft, az energiaracionalizálás felmérésének költsége 10 millió Ft.

A Hivatal működési hatékonyságának növelése

A megyei önkormányzat informatikai rendszere évek óta csak kis mértékben került fejlesztésre. A jelenlegi lecsökkentett létszámú Hivatal a megmaradt feladatstruktúrát csak egy hatékonyan és jól működő informatikai rendszer segítségével tudja jól menedzselni. Az informatikai rendszert alkalmassá kell tenni az irodaautomatizálás követelményeinek való megfelelésnek. Ennek költsége 50 millió Ft.

Belvízrendezési program készítése

A belvízprogram végrehajtásához el kell készíteni egy belvízrendezési tervet, amely pontosan rögzíti az egyes beavatkozások helyét, időpontját és ahhoz forrást rendel. Ennek költsége 50 millió Ft.

A program megvalósításával tervezett forrás vonzás összege 8-8,5 milliárd forint, ha csak az intézményi és a HU-RO Határmenti OP megyei önkormányzat, mint kedvezményezett számára elérhető forrásai vannak figyelembe véve.

Nehéz számszerűsíteni ugyanakkor a közvetlen kiírású EU-s források és a nagyprojektek megvalósulásával a megyébe áramló források (közel 300 milliárd forint) allokálásában betöltött megyei szerepvállalás értékét, azonban a megyei önkormányzat itt nem kedvezményezett, ugyanakkor egyértelmű, hogy a gazdasági program erőforrást allokál ezek sikerének előmozdítására.

2.3. Gazdasági-társadalmi integráció

2.3.1. Partnerség

Mivel a megyei középszint egy gazdasági program megvalósítása kapcsán nem áll alá-fölérendeltségi viszonyban sem a különböző települési vagy területi önkormányzatokkal, társulásokkal, sem a gazdaság szereplőivel, azokra csak ott és annyiban van hatása, befolyása, ahol és amennyiben képes velük partneri együttműködésekben szerepet vállalni.

A partnerségben rejlő lehetőségek nem lebecsülendők, mert – bár még magyarországi gyakorlata kevésbé elterjedt – az Európai Unió egyik meghatározó alapelvéről van szó, mely a gazdaságfejlesztésben is egyre jelentősebb szerepet kap.

A megyei önkormányzat támogatása a jelen gazdasági program és a partnerség, mint eszközrendszer értelmezésben azt jelenti, hogy az adott hazai partnerségi kapcsolatokban:

- a horizontális (társadalmi, gazdasági, közigazgatási) és
- a vertikális (intézményi, döntéshozói) szinten betöltött státuszának lehetőségeit kihasználja.

2.3.1.1. Kötelező feladatellátáshoz kapcsolódó partnerség

A horizontális partnerségben a megyei önkormányzat a megye társadalmi és gazdasági szereplőivel, illetve a települési és megyei önkormányzatokkal kialakított együttműködés keretében:

- kötelező feladatainak ellátásához szükséges támogatási forrásokat szerez, ehhez pályázatokat ír, nyújt be, pályázati projekteket hajt végre,
- meglévő eszközeivel közreműködik a gazdasági program céljaihoz kapcsolódó, a megye gazdasági, társadalmi fejlődése szempontjából kiemelt jelentőségű és területi hatókörű projektek kidolgozásában, pályázatok benyújtásában és végrehajtásában,
- a megyei területrendezési terv elkészítésével, illetve annak a településrendezési tervekkel való összehangolása révén előmozdítja a térségi területrendezési feladatokat, továbbá előzetes véleményt nyilvánít a települési környezetvédelmi programokról, kezdeményezi azok megalkotását, állást foglal a települési önkormányzatok környezetvédelmet érintő rendeleteinek tervezetével kapcsolatban, javaslatot tesz a települési hulladékgazdálkodási tervek összehangolására, együttműködik más megyei önkormányzatokkal a hulladékgazdálkodási feladatok ellátásában,
- a megyei közoktatási fejlesztési terv elkészítésével a megyei önkormányzat a megyei közoktatási intézményhálózat 2011-ig szóló működtetési és fejlesztési terve alapján, a megyei koordináció eszközeivel, szakvélemény kiadásával, együttműködési megállapodások kötésével, az intézményfenntartó önkormányzatok és más közoktatási intézményfenntartók bevonásával, közreműködésével a megyei önkormányzat segíti és szervezi a közoktatási szolgáltatások ellátását a megye területén,
- a megyei sportfejlesztési stratégia fejleszti a megyei társadalmat, lehetőséget ad az egyén helyi közösségi és európai szintű integrációjának.

A vertikális partnerségben a megyei önkormányzat a meglévő pályázatokkal kapcsolatos monitoring bizottsági, előzetes véleményező bizottsági, valamint döntéshozói, területi képviselői, területi önkormányzati, stb. státuszából adódó lehetőségeit kihasználva a horizontális szinten említett területeken kialakított érdekeltségei, benyújtott pályázatai, meglévő környezetvédelmi programja, hulladékgazdálkodási terve, közoktatási fejlesztési terve megvalósulása érdekében lobbyszik, befolyását használja, érdekeit rendelkezésre álló eszközeivel érvényesíti, képviseli. A megyei területrendezési terv készítése és egyeztetése folyamatban van. A terv kidolgozásával, illetve a települési és területi érdekek egyeztetésével létrejön az a jóváhagyási munkarész, amely ezután a településrendezési folyamatot szabályozza.

2.3.1.2. A megye gazdasági fejlődését segítő partnerség

A megyei önkormányzat konkrét gazdasági fejlesztések ösztönzésében való részvételi lehetőségének mérlegelésekor különösen fontos figyelembe venni a területi önkormányzat igencsak korlátozott lehetőségeit, ami lényegében a gazdasági szereplők együttműködéséhez szükséges partnerség generálásában tud kiteljesedni.

Ilyen irányú lehetőségek és a mozgástér bővülésére lehet számítani a jövőben, hiszen nyugati példákból látható, hogy a partnerségben rejlő lehetőségeket felismerve a gazdaságfejlesztés mindinkább helyi és területi önkormányzatok közös erőfeszítéseinek terepévé válik, lehetőség szerint más intézmények (kamarák, egyesületek, magántársaságok, stb.) bevonása mellett. Nemzetközi tapasztalat, hogy a gazdasági szereplők kedvezően reagálnak a közigazgatás szférájában már létező és jól működő kooperációkra, azokat bizalmi bázisként kezelik, és maguk is lehetőséget látnak bennük, hiszen akár termelési hálózatok is építhetők rájuk.

A megyei önkormányzatnak ki kell használnia azt a nyilvánvaló tendenciát, hogy a globalizálódó gazdaságokban az egyik legmarkánsabb folyamat a lokalizáció felerősödése. Amíg a nemzetgazdaságok és a gazdaságpolitikát irányító kormányzati intézmények befolyása (relative) leértékelődött, addig a régiók, nagyvárosok gazdasági szerepe felértékelődött.

A fejlett gazdaságú országokban egyértelműen bizonyított tény, hogy a globális gazdaság kihívásaira adekvát választ adni egyedül (mindenkivel versenyezve) szinte már egyetlen gazdasági szereplő sem képes. Ezért hálózatokba, klaszterekbe tömörülve egymással együttműködve keresik a gazdaság szereplői a lokális választ a globális kihívásokra, együttműködnek, hogy versenyezzenek. Ezen gazdasági együttműködési modellek fontos szereplői a lokális szinten működő települési és területi önkormányzatok.

Mivel a régiók között verseny van, az üzleti előnyöket könnyű lemásolni, ezért csak a helyben élők, helyi legitimitással rendelkezők között jöhet létre az a bizalmi viszony, amely szükséges a vállalati versenyelőnyöket nyújtó specifikus egyedi fejlesztések kidolgozásához.

Ez a feladat ugyanakkor nem kevés hazai és külföldi partneri, kapcsolatépítési szervezéssel, kapcsolat-fenntartási akciókkal, hálózatokban, klaszterekben (azok működését támogató intézményekben, szervezetekben), továbbá közös pályázatokban, konzorciumokban való szerepvállalással jár, melynek költségei vannak.

Ezek a költségek egyúttal befektetések társadalmi, szakmai (tudományos) és gazdasági kapcsolatokba, a megye fejlődésének motorját alkotó együttműködésekbe, végső soron a területi önkormányzati szint gazdasági-társadalmi integrációjába.

Ennek megfelelően a megyei önkormányzat a meglévő hazai és külföldi gazdasági, intézményi és társadalmi partneri kapcsolatait, tagsági, tulajdoni viszonyait stratégiai szemlélettel, a gazdasági programban meghatározott céloknak és feladatoknak megfelelően (azok megvalósítását segítő) kell tartalommal megtöltenie, illetve az újonnan alakuló kapcsolatait pedig felépítenie.

2.3.2. Területiség

A megyei önkormányzat eddig elsősorban a közigazgatás területi szereplői között definiálta magát és szerepét, amelyben az ismeretes kormányzati törekvéseknek köszönhetően korábbi funkciói és forrásai jelentős részét elveszítette.

A gazdaságfejlesztés területiségét tekintve eltér a közigazgatás területi tagoltságától, annak legfontosabb területi egysége a lokális gazdasági térség.

Ez a térség általában egy nagyobb város és vonzáskörzete. Egy megyén belül több lokális gazdasági térség alakul ki általában, de az is jellemző, hogy több kisebb település nem tartozik egyik vonzáskörzethez sem, emiatt is eltér a statisztikai kistérségektől.

A megyén belül meglévő gazdasági térségek fejlődésének segítésében, illetve azok egymással való viszonyának koordinálásában betöltött partneri szerepvállalás jelentős hatókörbővülést eredményezhet a megyei önkormányzatnak.

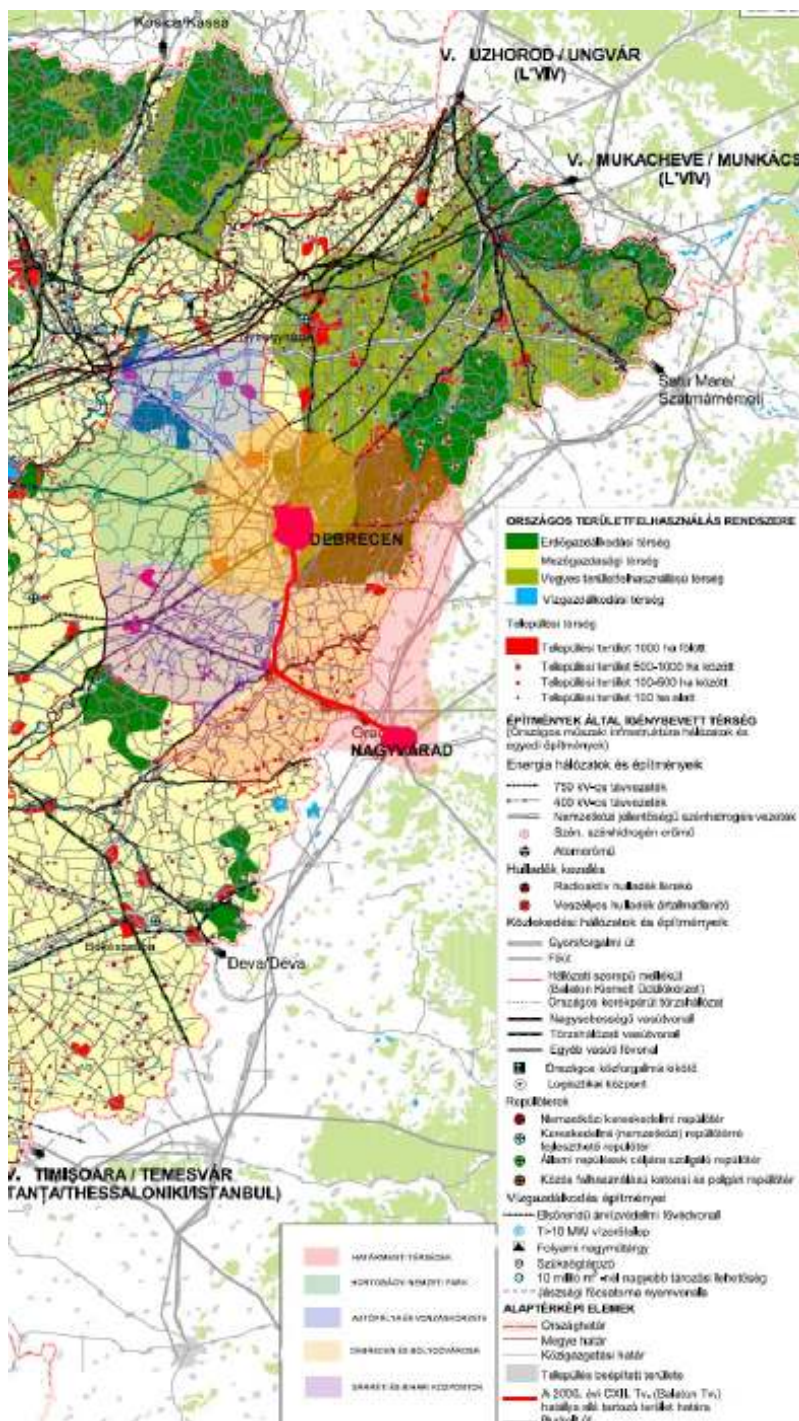
Hajdú-Bihar megye térszerkezetét tekintve az Észak-alföldi régió fejlesztési tengelyébe, főként a 4-es számú főút tengelye és vonzáskörzete mentén elhelyezkedő területeivel és Debrecen város kiemelkedő szerepénél fogva kapcsolódik elsősorban. A megye jelentős, Debrecentől észak-nyugati irányban fekvő térségei belső perifériaként, míg a történelmi, térszerkezeti kapcsolatukat elveszített dél, dél-keleti határmenti területei külső perifériaként távol esnek az Észak-alföldi régió fejlesztési tengelyének lehetőségeitől.

A Debrecen-Nagyvárad Gazdasági Tér megerősödésével a megye azon térségei is bekapcsolhatók egy fejlesztési erőterbe, amelyek eddig a megye perifériáit alkották. A Debrecen-Nagyvárad Gazdasági Tér és az Észak-alföldi régió 4-es számú főút mentén fekvő fejlesztési tengelye Debrecen városát emelheti abba a helyzetbe, hogy nemcsak az Észak-alföldi régió, hanem a Debrecen-Nagyvárad Gazdasági Tér központjává is váljon.

Hajdú-Bihar megyében az alábbi gazdasági munkamegosztási funkciójukban eltérő, lokális térségeket lehet meghatározni:

- Debrecen és az őt körülvevő „bolygóvárosi” gyűrű. Azaz a szomszédos hajdúvárosokkal együttműködő lokális központ, a gazdasági munkamegosztás elvén működő hálózat.
- Az autópályák mentén kialakuló gazdasági térségek. Elsősorban a településeken kívüli ipari-logisztikai központok (Hajdúnánás, Hajdúböszörmény, Polgár).
- A sárréti és bihari kistérségi központok. Püspökladány és Berettyóújfalu központokkal, mint mezőgazdasági termék-előállítás és feldolgozás terét definiálják (ide tartozik Nádudvar, Kaba, de a kistelepülések is képesek sajátos feladatellátásra).
- Nagyvárad vonzáskörzetéhez tartozó jelenleg határmenti perifériák. Elsősorban a Debrecen-Nagyvárad tengelyre szerveződő települések, amelyek jelentős változás mellett képesek betölteni ezt a híd-szerepet.
- A Hortobágyi Nemzeti Park, mint (speciális) világörökségi térség. Országosan is egyedülálló ökogazdasági tér, ahol a tájhasználati és génmegőrzési célú, de ökogazdasági rendeltetésű tevékenységeket jelent. Központként (Debrecen történeti centrum szerepe mellett) Hortobágy település és Balmazújváros jelentős szerepet játszik. A Tisza-menti kapcsolatokra és a nagykunsági terjeszkedésre már a megyehatárt is átlépik a fejlesztés irányai. A Nemzeti Park önálló intézményszerűsége, mint autonóm szervezet működik, amelyhez kapcsolódni csak a megye hasonló táji és gazdálkodási adottságú terei alkalmasak (Ligetfalja, Bihari-sík Tájvédelmi Körzet).

Hajdú-Bihar megye lokális gazdasági terei (elvi felosztás)

Ez az öt lokális gazdasági térség lehet a megyei önkormányzat gazdasági programjának területi hatóköre, mely mind a kistérségi, mind a megye- és országhatáron átnyúló kapcsolatokat feltételezi.

2.3.3. A területrendezés szerepe a területi munkamegosztás szervezésében

A megye térbeli, gazdasági fejlődését az ipari és energetikai célú mező- és erdőgazdasági tájhasznosítás (mint monokultúra) és a bioélelmiszerek előállításának táji kötöttségei (védőterületek), illetve a turisztikai termékek térbeli környezetének igényei (wellness-sport térségek és ökoturisztikai infrastruktúrák) térségi munkamegosztást igényelnek.

A megyében jelenleg a területi munkamegosztás helyett inkább versenyhelyzet alakult ki. A befektetők vonzásának normatív módon fejleszthető (EU-s források igénybevételével) eszköze a telephelykínálat vonzóvá tétele.

A közösségi érdek megkívánja, hogy a gazdaság önszabályzó képességén túlmutató környezeti érdekek is érvényesüljenek (fenntarthatóság).

A telephely kiválasztás (és a hozzá tartozó beszállítói hálózat adottságainak felmérése) egyúttal tehát területi tervezési kérdés, amihez magasabb szintű egyeztetés szükséges. Ennek az egyeztetésnek a legitim szintje a megyei területrendezés, mint szabályozó eszközrendszer. A területrendezés befolyással bír a területi szereplők, a tájhasznosítás és a gazdasági folyamatok koordinálására.

Ezzel a megyei területrendezés, a lokális (helyi) gazdaságot befolyásolni képes telephely kijelölési eszközzé válik, amin keresztül a megyei önkormányzat a koordinációs szerepét a lokális gazdaságban betölti.

2.3.4. Koncentráció

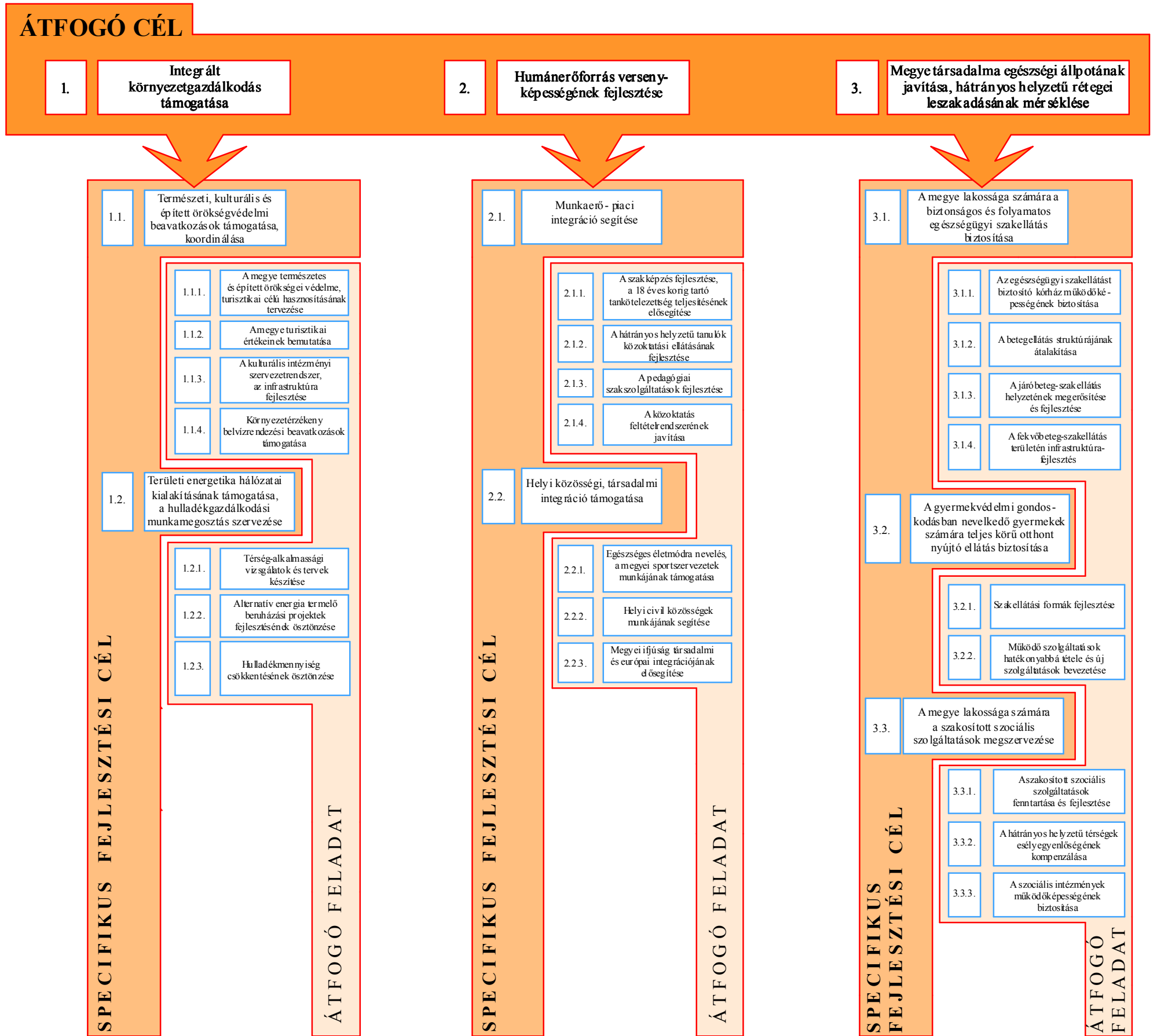
A megyei önkormányzat hatókörbővítésének és gazdasági programja összefüggései szinte megkerülhetetlenné teszik az Európai Unió legfontosabb fejlesztési-forrásfelhasználási alapelvét, a koncentrációt a program hatékony végrehajtása során.

A koncentráció lényege, hogy a mindig szűkös erőforrásokat gazdasági és földrajzi értelemben egyaránt ott kell felhasználni, ahol hasznosulásából a lehető legnagyobb gazdasági és társadalmi előny származik.

Ennek megfelelően a megyei önkormányzat gazdasági programjának is azokra a fejlesztési területekre kell koncentrálnia, ahol meglévő eszközeivel a lehető legjelentősebb hatást tudja elérni. Ezek azok az egyébként vezető gazdasági ágak, melyek tipikusan megyei, azaz statisztikai kistérségnél (vagy a fentebb kifejtett lokális gazdasági térségnél) nagyobb, a statisztikai régió (NUTS 2) határaival összefüggésben nem levő területi szinteken működnek hatékonyan, ezért kiemelkedően igénylik a közép szintű (megyei) partneri együttműködést. Ilyenek például az (alternatív) energetikai rendszerek; a hulladékgazdálkodás; a természeti kincsre épülő (termál) turizmus; az országhatár, főbb közlekedési folyosók, a tudományos centrumok, nagyvárosok csomópontjai kínálta logisztikai lehetőségei.

A gazdasági program célrendszere

A GAZDASÁGI PROGRAM CÉLRENDSZERE

1. Átfogó cél: Integrált környezetgazdálkodás támogatása

A természeti tényezők az ember szükségletei, valamint a kielégítésükre rendelkezésre álló ismeretek, illetve technológiák révén válnak a gazdálkodás tárgyává. A termelési, szolgáltatási és fogyasztási tevékenységek teljes rendszerét tekintve azt lehet mondani, hogy az a természeti készletekre alapozott és a természeti tényezőket terhelő egységes igény-kielégítési folyamat.

A környezetgazdálkodás és a környezet fenntarthatósága viszonyában érdemleges eredmény csak akkor várható, ha a környezet valamennyi társadalmi jelentőségű tulajdonsága a gazdálkodás egységes értékrendszerének részévé válik.

A környezetgazdálkodási konfliktusok lényegi forrása a természet egységéből és a környezeti igények társadalmi megosztottságából eredő ellentmondás.

A természeti környezet társadalmilag jelentős tulajdonságaiban (a talaj termőképességében, az ivóvíz minőségében, a táj üdülési értékében, stb.) okozott változásokkal, károsodásokkal a hatáslánc visszalép a társadalmi-gazdasági szférába, ahol a gazdasági és életminőségi értékek válnak hatásközvetítő közeggé és végső soron újabb hatáslánc elindítójává. Ily módon a természeti környezetbe beavatkozó tevékenységek járulékos külső hatásai a táj és a lakosság egészét tekintve előbb-utóbb internalizálódnak, és a környezeti károsodások pozitív visszacsatolásában (az igény szint növekedése nélkül is) terjednek és fokozódnak.

Vitathatatlan tény és sokszorosan beigazolódott tapasztalat, hogy a legkörültekintőbb és legtárgyszerűbb előkészítés is elégtelennek és hiábavalónak bizonyul, ha nem kíséri államigazgatási, valamint gazdaságirányítási támogatás, és nem követi meggyőző társadalmi tájékoztatás. A környezetgazdálkodás fejlesztésének kulcsa a természeti egység és a társadalmi megosztottság közötti ellentmondás feloldása. Ezt a feladatot kell megoldani az integrált környezetgazdálkodással.

Ez a gazdálkodási mód lényegében a társadalom jelenlegi és jövőbeli igényeinek egységes értékelésen alapuló, teljes körű egyeztetési rendszere. Arra irányul, hogy minden olyan tervet és tevékenységet összehangoljanak, amelyek közvetlenül vagy közvetve kapcsolatba kerülnek a környezeti alrendszerrel, és megváltoztatják annak társadalmi jelentőségű tulajdonságait.

A koordináció végső eredménye egy olyan közmegegyezés, amely a társadalmi és a gazdasági értékek figyelembevételével határozza meg a környezet használatának és szabályozásának rendjét.

Hajdú-Bihar megye természeti környezete a megye egyik legfontosabb endogén erőforrása. Ezt az erőforrást sérülékenysége miatt csak körültekintéssel lehet hatékonyan és hosszú távon hasznosítani (fenntarthatóság).

Az épített és természeti környezeti iparágak alapját szolgáló erőforrás megóvása, határozott területhasználati korlátozást kell, hogy jelentsen minden terhelő gazdasági tértől.

A megye számára az összes környezetgazdálkodási ágazatot meghatározó elem a vízkészlet gazdálkodás, ami stratégiai fontosságú érték. Tekintettel arra, hogy a vízgazdálkodás és felügyelet állami és önkormányzati szereplői lefedik a cselekvési felületet, a vízkészlet

védelme és használata a környezetgazdálkodás horizontális értékrendjeként kell, hogy szerepeljen a megyei önkormányzat gazdasági programja beavatkozási területein.

Az integrált környezetgazdálkodás támogatása a megyei önkormányzat számára kötelező feladatai és meglévő eszközrendszere figyelembe vételével három fő területen valósítható meg:

- a természeti, kulturális és épített örökségvédelmi beavatkozások támogatásában, koordinálásában,
- a területi energetika hálózatai kialakításának támogatásában,
- a hulladékgazdálkodási munkamegosztás szervezésében.

1.1. Specifikus cél: Természeti, kulturális és épített örökségvédelmi beavatkozások támogatása, koordinálása

Magyarország gazdasági-társadalmi értékrendjében az örökségvédelem csak fokozatosan kerül előtérbe a közgondolkodásban, a törvényi, gazdasági szabályozásban, valamint az intézményrendszerben bekövetkezett pozitív változások ellenére. Így a jövőre vonatkozóan a fejlett országokhoz való felzárkózás folyamatában a „környezet” állapotának javítása jelenti az egyik „legmunkaigényesebb” feladatot.

A természeti környezet mellett szinte minden térségben található olyan épület vagy építmény, amely valamilyen szempontból a kulturális örökség része. Ezek az épületek vagy építmények (kastélyok, apátságok, régi szelmalmok vagy kisvasutak) mára már elvesztették eredeti funkciójukat, de az általuk megteremtett kultúra, illetve hagyomány tovább él, s az újrahasznosítás során a regionális fejlődés és tudat kialakításakor fontos szerepet kap.

A megye kulturális vonzereje az itt található kulturális értékeknek, a sokszínű művelődési lehetőségnek, a civil és az önkormányzati közművelődési intézmények, kulturális közösségek tevékenységének, valamint a rendszeres országos és nemzetközi rendezvényeinek köszönhető. Az Európai Unióhoz való csatlakozással végleg elismertté vált az, hogy Hajdú-Bihar megye a maga sajátos értékeivel, kulturális örökségével szervesen kapcsolódik az európai kultúrához, melynek védelméről és megőrzéséről, fejlesztéséről ugyanakkor európai színvonalon is kell gondoskodnia.

Minthogy a megye idegenforgalmi, turisztikai vonzerejét nem kis mértékben befolyásolja annak kulturális vonzereje – azaz a kulturális javak mennyisége és azok értéke, hozzáférhetősége –, a kulturális ágazat fejlesztését az idegenforgalom és az örökségvédelem fejlesztésével szoros összefüggésben célszerű kezelni. A turisztikai célú fejlesztések ennél fogva nem választhatók el olyan fejlesztésektől, mint a múzeumi és levéltári infrastruktúra javítása (épület-felújítás), valamint a nyújtott szolgáltatások korszerűsítése (digitalizálás).

A megyei közgyűjteményi (múzeumi, levéltári ellátás) feladatellátás fejlesztése egyrészt megkívánja az intézményi infrastruktúra szintjének emelését, elsősorban az épület-felújítás vagy építés terén, másrészt pedig a hatékonyabb feladatellátás megkívánja, hogy a helyi

önkormányzatok szerepet vállaljanak a területükön megvalósuló szolgáltatások fenntartásában.

Szükséges tehát az érintett települési önkormányzatok ösztönzése arra, hogy részt vegyenek a megyei közgyűjteményi hálózat vidéki telephelyeinek fenntartásában, s ennek tükrében a múzeumi feladatellátás és szolgáltatás terén a jövőben megkerülhetetlen a megyei önkormányzat és a megyei jogú város hatékony együttműködése.

A kulturális vonzerő növelése érdekében elhagyhatatlan teendő a kulturális szolgáltatások jelenlegi színvonalának növelése. Törekedni kell tehát a közgyűjteményi hálózat régióközponti szerepének megszerzésére, valamint újabb, gazdaságilag is hatékony új feladatok és szolgáltatások meghatározására és biztosítására (információs központként való működés, együttműködés települési önkormányzatokkal és többcélú kistérségi társulásokkal a könyvtár által kínált megvásárolható szolgáltatások terén).

A megye turisztikai arculatát elsősorban a megye természetes és kulturális adottságaira építve egységes rendszerben kell kezelni. A megyei önkormányzat az épített és természeti környezet alakításával és védelmével kapcsolatos feladatait elsősorban a területi szabályozó szerepével érvényesíti.

Mivel a megye társadalma (szervezetei) környezeti értékeinek megóvását csak hasznosítás, kezelés útján képes szervezni, a megyei területrendezés is együtt kezeli az egyes védett területek (értékek) használatára vonatkozó szabályozókat a védettségek mértékével.

A turisztika (mint a megye gazdaságának fontos gazdasági kitérési lehetősége) igényei figyelembe vételével (koordinálásával) a normatív rendezés révén kezeli az egyes turisztikai ágazatok (pl. ökoturizmus, kulturális, termál, stb. turizmus) környezetterhelő vagy környezetkímélő hatását vagy igényét.

A turisztikai fejlesztések másik vetülete, ahol a megyei önkormányzat koordináló és partnerség építő szerepe hatékony lehet az olyan turisztikai termékek fejlesztésének támogatásában, ahol elengedhetetlen a helyi szereplők együttműködése, tevékenységeik összehangolása, a globális kihívásokra adandó lokális válaszok helyes megtalálása.

1.1.1. Átfogó feladat: A megye természetes és épített örökségei védelme, turisztikai célú hasznosításának tervezése

Az épített és természeti környezet, mint a turisztikai iparág alapját szolgáló endogén erőforrás megóvása, határozott területhasználati korlátozást kell, hogy jelentsen minden olyan gazdasági tértől, amely azt (akárcsak látványában vagy csak a látogatót zavaró módon) terhelheti.

A védelem szempontjából fontos, hogy a katasztrófaterhelések is a lehető legkisebb veszélyt jelentsék mind a megye egésze, mind pedig a védettséget élvező különleges területekre.

A térségi területhasznosítás szabályozási elemei mögött olyan irányelvek kidolgozása szükséges, amely e térségek turisztikai hasznosításán, az egyes funkciók területi meghatározásán és infrastrukturális szükségleteinek kidolgozásán keresztül karaktermeghatározásokat közöl (pl. természetvédelmi területek látogatórendszerei vagy az egyes védett területeknek vadászturisztikai alkalmassága).

1.1.2. Átfogó feladat: A megye turisztikai értékeinek bemutatása

A megyei önkormányzat beavatkozási területeket elsősorban a területi alapú koordinatív, együttműködési oldalon, illetve a turisztikai marketingrendszer tervezésén és kidolgozásán keresztül képes az érdekelt felek felé fejleszteni. A fejlett turisztikai termékek marketingmunkájának összehangolása mellett az elmaradott és – fejlesztések hiányából fakadóan – alacsony szolgáltatási színvonalú termékek fejlődését szolgáló kínálati rendszerek kidolgozása is szükséges.

A megye védelemre érdemes természetes és épített környezetének, idegenforgalmi értékeinek feltárásával, és az értékek karakter-meghatározásával a megyei önkormányzat területrendezési szinten határolja le a turisztikai hasznosításra alkalmas területeket /rurális térségek, egészségturisztikai (termál- és gyógyhelyek, wellness-sport területek, stb.)/ más gazdasági érdekű hasznosításoktól.

A megye területének turisztikai kínálatát reprezentáló rendszerek hagyományosan a megyei önkormányzat kezelésében születtek meg. Ezen feladatok elsősorban kiadványok, szóróanyagok megjelentetését és az egyes turisztikai kiállításokon való részvételt jelentették. E marketing eszközök hasznosságát egyrészt a látogatók számával, másrészt az idegenforgalmi szokások változásával, fejlődésével lehet mérni. E folyamatokat a megyei önkormányzat évről évre figyelemmel kíséri, így az indokolt beavatkozásokat folyamatosan tervezheti.

A marketingterv elkészítésének igénye elsősorban arra irányul, hogy a megye turisztikai kínálatát folyamatosan monitoring tevékenységgel, a jelenleginél hatékonyabb eszközökkel tudja megfogalmazni, és továbbítani az érdekelt szervezetek felé. A megye turisztikai termékeinek skálája és arculata nem fedi le az adottságait teljes mértékben, de a fejlesztési szándékokat e terv keretében lehet kezelni.

1.1.3. Átfogó feladat: A kulturális intézményi szervezetrendszer, az infrastruktúra fejlesztése

A kulturális ágazat területén jelentkező elsődleges feladat a megyei önkormányzat kötelező közművelődési és közgyűjteményi feladatainak ellátása, a meglévő kulturális örökség megőrzése és minél szélesebb körben való ismertté válásának elősegítése, a természet és a társadalom megyében lévő kulturális javainak, valamint a történelmi iratoknak a gyűjtéséről és őrzéséről, tudományos feldolgozásáról, a kulturális szolgáltatások hozzáférhetőségének biztosításáról, továbbá a megyei könyvtári szolgáltatásokról és a közművelődési szakmai tanácsadásról és szolgáltatásról való gondoskodás.

Ezen feladatok hatékony ellátása érdekében szükségesnek mutatkozik a jelenlegi megyei önkormányzati fenntartásban működő intézmények és intézményi hálózatok (múzeumi és levéltári szervezet) struktúrájának újragondolása, illetve átszervezése.

A megyei önkormányzat a közművelődési és a közgyűjteményi feladatainak ellátásáról – társadalmi kulturális kapcsolatok erősítése, a lakosság kulturális és műveltségi szintjének emelése, a meglévő kulturális örökség megőrzése és minél szélesebb körben való ismertté

válásának elősegítése, valamint a kulturális szolgáltatások hozzáférhetőségének biztosítása – egyrészt az ebbe a körbe tartozó intézményrendszer fenntartásával és fejlesztésével, másrészt területi szintű koordinációs és szolgáltatást nyújtó szerep betöltésével, harmadrészt gazdasági fejlesztések és beruházások megvalósításával gondoskodik.

1.1.4. Átfogó feladat: Környezetérzékeny belvízrendezési beavatkozások támogatása

Hajdú-Bihar megye területén az elmúlt három évtized legnagyobb belvízelöntései az ezredfordulón jelentkeztek. Az elöntött területek és települések mind a társadalom, mind a gazdaság számára komoly károkat okoztak. Sajátos kettősség alakult ki a belvízrendezés és a természeti értékek védelme és használatában. A belvízrendezésben érdekelt szervek a csatornák és tárolók kapacitását és a mértékadó szintet is meghaladó terheléseket nem tudták kezelni. Az önkormányzatok és kezelő szervek nem tudták megoldani a belterületeket elöntő belvíz, illetve csapadékvíz havária állapotokat.

A belvízrendezés és csapadék-vízelvezetés infrastruktúra hálózatának felújítása, illetve kiépítése, üzemeltetése jelentős költségigényt jelent, de a környezeti érdekű térségi vízvisszatartási rendszerek is beruházásokat vagy területhasználati költségtérítéseket jelentenek.

A belvízrendezésnél kialakult kezelői, tulajdonosi szerkezet, illetve az egyes érdekek összehangolását, a szükséges beavatkozási területeket csak széles területi együttműködéssel lehet koordinálni. A megegyezések létrehozására a területi önkormányzati szint a legalkalmasabb szereplő. A területi konszenzus megteremtésén túl a megyei önkormányzat pályázati források koordinációjával, konzorciumok létrehozásával, technikai segítségnyújtással tudja támogatni a települési önkormányzatok és területi kezelő szervek munkáját.

1.2. Specifikus cél: Területi energetika hálózatai kialakításának támogatása, a hulladékgazdálkodási munkamegosztás szervezése

Az EU energiapolitikáját a három alappilléren nyugvó (az Európai Bizottság által 2007. januárjában közzétett) ún. „energiacsomag” definiálja, azaz az ellátásbiztonság, a versenyképesség és a környezeti fenntarthatóság. A cél, hogy az Európai Uniót egy magas hatékonyságú és alacsony szénhidrogén kibocsátású energiagazdasággá kell alakítani, növelve a helyi, alacsony kibocsátású energiatermelést és felhasználást.

Az alternatív energia területi előállítása kitörési pontja kell, hogy legyen a megye vidéki térségei gazdasága fejlődésének, az agrártermelés szerkezet-váltásának, a lokális foglalkoztatási helyzet javításának és a település üzemeltetés racionalizálásának.

Az energiatermelés térségi szervezésének igényét és az alternatív energiák felhasználásának arányát az EU rögzítette. Az egyes alternatív energiatermelésben érdekeltek környezetüket ár jelentősen is befolyásolhatják (akár az alapanyag termelésnél és beszállításnál, akár a

kibocsátásnál). Konszenzust elérni csak az energiatermelésben érdekelt ágazatok és a természet-, tájvédelmi, turisztikai és helyi társadalmi értékrendek összehangolásával lehet. A területrendezési egyeztetési rend alkalmas eszköz ennek felmérésére, vizsgálatára és a megfelelő területhasználatok lehatárolására.

A közösségi környezetpolitika – a 2004/12/EK irányelv alapján – a hulladéklánc zárása címén kötelezi hazánkat, hogy 2012-re 60 % legyen a hulladék újrahasznosításának aránya (ebből 5% energetikai hasznosítású). Hajdú-Bihar megye a hulladékgazdálkodás terén az elmúlt években jelentős eredményeket ért el, de a hulladékfeldolgozás infrastruktúrája, területi munkamegosztása még nem alakult ki.

A támogatási rendszerek ma már elsősorban a hulladékfeldolgozásra és az ártalmatlanításra helyezik a nagyobb hangsúlyt. A megye területén egységesen kezelhető a hulladékgazdálkodás majdnem minden része, hiszen a hulladéklerakók, kezelők és a potenciális feldolgozók területi gyűjtőköre – a közelség és önellátás elve alapján – a megye területe.

A hulladékgazdálkodás terén a megye országos szinten is a legelső között valósította meg a hulladéklerakás és tárolás, illetve előkezelés térségi munkamegosztását (ISPA program keretében). Így reális célként fogalmazódhat meg egyrészt a hulladékfeldolgozás rendszerének kiépítése, másrészt a meglévő szennyező lerakók felszámolása és rekultivációja. A kommunális és a gazdaságban keletkező hulladékok válogatott gyűjtése a megye teljes területére nagyobb arányban kell, hogy megvalósuljon, mint ahogy a hulladéktermelés csökkentése is elérendő cél. Ebben a közszolgáltatásban megvan a települési önkormányzatok és a vállalkozások szerepe (hulladékgyűjtés fejlesztése, feldolgozók üzemeltetése, infrastruktúrák kiépítése, stb.), de fontos a területi önkormányzatok szerepe (projektek szervezése, résztvevők koordinálása, tervezés, környezeti vizsgálatok készíttetése és a lakossági tájékoztatások, viták) és a civil partnerek bekapcsolódása is szükséges a partneri rendszer teljességéhez.

1.2.1. Átfogó feladat: Térség-alkalmassági vizsgálatok és tervek készítése

Az egyes környezeti tényezők alkalmasságának felmérésével kijelölhetők az energetikai célú terület-felhasználások. Ezen térségek együttesével a megye térségei között kialakítható az energetika területi munkamegosztása.

Az egyes területek alkalmasságát gazdaságossági, környezeti és nem utolsósorban társadalmi tényezők befolyásolják. Így lesznek megkülönböztethetők a megye területén azok az energetikai ágazatok (pl. földhő-hasznosítás térsége, energianövények termeltetési térségei vagy szélerőművek kijelölésére alkalmas területek), amelyek nemcsak az adott terület leghatékonyabban nyerhető energiáit tárják fel, hanem megvizsgálják a környezeti terhelésük lehetséges határait is.

A hatásköri törvény által meghatározott kötelező feladat a megye energiaellátásáról szóló dokumentum elkészítése. Az energia infrastruktúrákat szerepeltetni kell a megyei területrendezési terv kötelező szerkezeti és övezeti tervlapjaiban, fel kell tüntetni továbbá a területrendezési terv hatásvizsgálata és az egyes nem kötelező, irányelvként szerepeltett olyan munkarészt, amely kifejezetten a tájhasznosítást tervezi.

1.2.2. Átfogó feladat: Alternatív energia termelő beruházási projektek fejlesztésének ösztönzése

A megyei önkormányzat a területrendezési és településrendezési tervek szintjén a helykijelölés tervezésétől a projekt kidolgozásáig részt tud venni a tervezési folyamatban. Az érintettek (települések, hatóságok, szolgáltatók, intézmények, illetve beszállítók) együttműködése mellett a lakosság és a civil szervezetek egyetértését is el kell érni. A beruházás forrásigényeire is tekintettel csak szélesebb együttműködés keretében valósíthatók meg az ilyen jellegű projektek.

A megyei önkormányzat fenntartásában működő intézmények energiahatékonyságát fejlesztő projektek kidolgozásával az üzemeltetési költségek csökkentését célozza meg. Tekintettel arra, hogy a megtérülés mértéke szabályozza az intézmények ez irányú fejlesztését, így előzetes vizsgálatok készítése szükséges.

1.2.3. Átfogó feladat: Hulladékmennyiség csökkentésének ösztönzése

A megye újonnan épített hulladéklerakóinak befogadóképessége és fejlesztetősége korlátozott. A beavatkozás a hulladéktermelésbe csak területi koordinációval oldható meg. Az érintettek (hatóságok, települési önkormányzatok, közszolgáltatók, gazdasági szereplők) érdekeltsége nem területi szemléletű, amit csak megyei szinten, egy átfogó hulladékcsökkentési program keretében, térségi tervezéssel lehet megoldani.

A megyei önkormányzat tehát egyrészt a területrendezési terven keresztül (hulladékgazdálkodás területi munkamegosztásának tervezése), másrészt egy-egy projektben partnerként is (ahol a települési, kistérségi együttműködés nem elegendő) részt vesz a hulladékgazdálkodásban. Emellett támogatja a hulladék-előállítás csökkentésére irányuló tájékoztató-rendszerek tervezését és kialakítását a megye területén, önkormányzati, civil és hatósági partnerkapcsolatok kiépítésével.

A tájékoztató-rendszerek fejlesztésének támogatásával a hulladéktermelés csökkentését kell megcélozni a lakosság és a gazdálkodó szervezetek körében. A hulladékfeldolgozás, újrahasznosítás infrastruktúrájának térségi tervezése és beépítése a megyei területrendezési tervbe azért fontos, mert olyan gazdasági tevékenység telepítését kell szervezni, amely környezetét akár jelentősen is terhelheti, a térségi munkamegosztás elvét csak ezen eszközön keresztül lehet érvényesíteni.

A hulladékgazdálkodás meglévő infrastruktúrájának fejlesztése, a bezárt hulladéklerakók rekultivációjának forrását a Közösségi támogatású projektek jelentik. A megyei önkormányzat, mint egyedüli legitim területiséget képviselő szervezet, szerepvállalásával teljesíthető a partnerség EU-s követelménye ezen fejlesztések során.

2. Átfogó cél: A humánerőforrás versenyképességének fejlesztése

A humánerőforrás-fejlesztésnek jelentős szerepe van a megye gazdasági teljesítőképességében, a területi társadalom kohéziójának növelésében.

Ahhoz, hogy a gazdasági fejlődést ne akadályozza a tudás, a szakképzettség, a készségek hiánya, versenyképes munkaerőre van szükség. A tudásalapú társadalom kihívásainak való megfelelés az ismeretek és a készségek folyamatos fejlesztését kívánja meg, amit az egész életen át tartó tanulás kereteinek kialakítása biztosíthat. Ehhez erősíteni kell az oktatás és a gazdaság közötti kapcsolatokat, és mindenki számára biztosítani kell a versenyképes tudás és készségek megszerzésének lehetőségét.

A foglalkoztatás, az oktatás és a képzés területén alkalmazott aktív eszközök biztosíthatják a munkaerő-piaci részvétel egyenlő esélyét mindenki számára.

Az egész életen át tartó tanulás támogatása és az alkalmazkodóképesség javítása keretében megvalósuló fejlesztések az oktatás és képzés több különböző szintjét és formáját átfogják, beleértve az alap- és középfokú oktatást, a szakképzést, a felsősokú szakképzést és a felsőoktatást, valamint a felnőttképzést. Az intézkedések keretében az alapkészségek és kompetenciák fejlesztéséhez szükséges a módszertani és a pedagógiai háttér megteremtése, a szakképzés rendszerének a gazdaság igényeihez igazodását segítő fejlesztése kap prioritást, hogy az megfeleljen a tudásalapú társadalom és a változó gazdasági környezet elvárásainak.

A társadalmi kirekesztődés elleni küzdelemnek, a munkaerő-piacra való belépés segítségének az a célja, hogy javítsa a hátrányos helyzetű emberek foglalkoztatási esélyeit, segítse munkaerő-piaci és társadalmi beilleszkedésüket. A program célcsoportjába tartoznak többek között a roma emberek, a tartósan munkanélküliek, a fogyatékos emberek, a lemorzsolódott fiatalok, az alacsony iskolai végzettséggel rendelkező emberek, a szenvedélybetegek, a hátrányos helyzetű térségekben élők. A stratégia integrált megközelítésen alapul, az oktatás és képzés, a foglalkoztatás és a szociális szolgáltatások eszközeire egyaránt építve.

A megyei önkormányzat kiemelt célja a humánerőforrás versenyképességének fejlesztésén belül a közoktatás területének fejlesztése. Korszerű feltételekkel rendelkező, minőségelvű közoktatás, szakképzés biztosítása a szolgáltatásokat igénybe vevők (gyermekek, tanulók, szülők, pedagógusok, munkáltatók, a megye lakossága) számára a megyében. A megyei önkormányzat kötelező közoktatási feladatai ellátásával, intézményhálózata működtetésével, fejlesztésével kapcsolatos célkitűzéseit, feladatait – a közoktatásról szóló módosított 1993. évi LXXIX. törvény (a továbbiakban: közoktatási törvény) által előírt – megyei önkormányzati közoktatási intézkedési terv tartalmazza, megvalósítását önkormányzati közoktatási minőségirányítási program segíti. A megyei önkormányzat kötelező feladatainak ellátása intézményfenntartással, illetve megyei közoktatási koordinációval történik. Prioritások a közoktatás szakmai fejlesztésében: az élethosszig tartó tanulás megalapozása a kulcskompetenciák fejlesztése révén, az oktatási esélyegyenlőségek biztosítása, az oktatás minőségének fejlesztése, az információs és kommunikációs technológiák alkalmazásának fejlesztése, az oktatás személyi és tárgyi feltételeinek javítása, a közoktatás költséghatékonyságának javítása.

A sport az egyetemes kultúra részeként kiemelkedő jelentőségű az egészség megőrzésében, a személyiség formálásában, a közösségi magatartás alakításában. A megyei önkormányzat sportfejlesztési stratégiájának alapvető célja, hogy a sportot, mint eszközrendszert felhasználva fejlessze a megyei társadalmat, adjon lehetőséget az egyén helyi közösségi és európai szintű integrációjának.

A civil társadalmi párbeszéd elvárás a kormányzat, a megyék és a települési önkormányzatok szintjén is. A megyei önkormányzat civil szervezetekkel való hosszú távú kapcsolatainak meghatározása hozzájárul a megyében működő civil szervezetek fejlődéséhez, a kölcsönösség, az együttműködés, az autonómia, a közös érték és érdek, valamint a kölcsönös tisztelet szem előtt tartásával. A megyei önkormányzat kezdeményezései közvetlenül a civil szervezetek megerősítését szolgálják annak érdekében, hogy a Hajdú- Bihar megyében élő polgárok élete a befogadó helyi közösségek és az emberi kapcsolatok révén még élhetőbbé váljon.

A megyei önkormányzat ifjúságpolitikájának célja a megye ifjúsága azon képességeinek és készségeinek fejlesztése, melyek elősegítik a munkaerő-piacon való sikeres pozícionálódásukat, magasabb életszínvonal eléréséért végzett tevékenységüket.

Ezen fejlesztési folyamat támogatója az európai közegben való megjelenés és aktív tevékenység lehetőségének megadása, melyen keresztül azon – társadalmilag hátrányos – fiatalok is részeseivé válnak az interkulturális nevelés és nevelődés, a non-formális tanulás intézményének, akik ezt önerőből nem vagy csak nagyobb áldozatok árán tudnák elérni.

A fejlesztési folyamat eredményeként, társadalmilag aktívan, az egész életen át tartó tanulásra nyitottan, a munkaerő-piac számára értékes tulajdonságokat birtokolva léphetnek be a munka világába.

A humán erőforrás versenyképességének fejlesztése a megyei önkormányzat számára kötelező feladatai és meglévő eszközrendszere figyelembe vételével két fő területen valósítható meg:

- a munkaerő-piaci integráció segítségével,
- a helyi közösségi, társadalmi integráció támogatásában.

2.1. Specifikus cél: Munkaerő-piaci integráció segítése

A közoktatási törvényben meghatározott kötelező megyei önkormányzati közoktatási feladatok ellátása érdekében a megyei önkormányzati fenntartású közoktatási intézményekben csak kötelező feladatok ellátása történik, ehhez korszerű feltételek biztosítása szükséges.

A megyei közoktatási intézményhálózat jellemzője, hogy a megyében működő városi önkormányzatok önként vállalt feladatként ellátják a megyei önkormányzat számára – az Ötv., illetve a közoktatási törvény által előírt – kötelező feladatok egy részét (elsősorban a középfokú oktatás és a szakképzés területén), továbbá a többcélú kistérségi társulások az elmúlt három évben fokozatosan vették át a megyei önkormányzattól az egyes pedagógiai szakszolgálati feladatok ellátását a számukra kedvező központi költségvetési támogatásra tekintettel. A megyében az elmúlt tizenöt évben dinamikusan nőtt a nem önkormányzati, nem állami fenntartású közoktatási intézmények száma (elsősorban a szakképzés és az alapfokú művészetoktatás terén), az ezen intézmények által ellátott feladatokat, és gyermek-, tanulólétszámot is figyelembe kell venni a közoktatási feladatellátás mennyiségi és minőségi mutatóinak tervezésekor. Ezért kiemelt feladat: a más intézményfenntartók által önként vállalt közoktatási szolgáltatások biztosításának segítése és koordinálása a megye teljes körű ellátása érdekében együttműködési megállapodásokban meghatározott módon, régiószintű munkamegosztás és együttműködés kialakítása, illetve fenntartása egyes közoktatási szolgáltatások biztosítására együttműködési megállapodások alapján.

2.1.1. Átfogó feladat: A szakképzés fejlesztése, a 18 éves korig tartó tankötelezettség teljesítésének elősegítése

Az iskolarendszerű szakképzés jogszabályi feltételei változásával összhangban, a megyei közoktatási koordináció eszközeivel elő kell segíteni a munkaerőpiac igényeihez jobban igazodó, a felesleges párhuzamosságokat kiküszöbölő megyei szintű szakmastruktúra kialakítását és működtetését. Ennek során együtt kell működni a szakképző intézményt fenntartó települési önkormányzatokkal és más intézményfenntartókkal, a többcélú kistérségi társulásokkal, az Észak-alföldi Regionális Szakképzési Bizottsággal, a megyei gazdasági kamarákkal és más, az iskolarendszerű szakképzésben érdekelt szervezetekkel. Elő kell segíteni a régió szintű együttműködést és munkamegosztást a fogyatékos tanulók szakképzési intézményrendszerének fejlesztésében. Az Észak-alföldi Regionális Szakképzési Bizottsággal és a régió társ megyéivel együttműködve javaslatot kell kidolgozni az iskolarendszerű szakképzés régió szintű fejlesztésére, ezzel összefüggésben szorgalmazni kell az európai uniós pályázatokon való közös részvételt.

A 18 éves korig tartó tankötelezettség teljesítésének elősegítése érdekében a középfokú iskolát fenntartó települési önkormányzatokkal és más iskolafenntartókkal a munkamegosztást és az együttműködést tovább kell fejleszteni a szükséges számú férőhelyek biztosítására, együttműködési megállapodásokat indokolt kötni. Növelni szükséges a felzárkóztató szakiskolai, az előkészítő szakiskolai, a speciális és a készségfejlesztő szakiskolai férőhelyek számát, ebben kezdeményezni kell a többcélú kistérségi társulások feladatvállalását is.

A szakképzéssel összefüggésben azon tanulók számára, akik lakóhelyüktől távol folytatják tanulmányaikat a kollégiumi hálózatnak biztosítani kell a lakhatási feltételeket.

2.1.2. Átfogó feladat: A hátrányos helyzetű tanulók közoktatási ellátásának fejlesztése

A fogyatékkal élő gyermekek, tanulók közoktatási ellátásának fejlesztése érdekében az integrált nevelés-oktatás feltételei megteremtésének, illetve fejlesztésének támogatása jelentkezik kiemelt feladatként.

A fogyatékoság jellege szerinti szegregált intézmények működtetésében munkamegosztás kialakítása szükséges régiós szinten, együttműködési megállapodásban foglaltak szerint, közös pályázatok benyújtása európai uniós forrásokra az intézményhálózat fejlesztésére, a jogszabályok által előírt feltételek biztosítására.

2.1.3. Átfogó feladat: A pedagógiai szakszolgáltatások fejlesztése

A megyei önkormányzat támogatja és segíti a többcélú kistérségi társulások közoktatási feladatellátását, különös tekintettel a pedagógiai szakszolgálatok terén, annak érdekében, hogy minden gyermek, tanuló az állapotának, személyes adottságának megfelelő különleges gondozásban részesüljön, s a szolgáltatásokat a lakóhelyéhez, tartózkodási helyéhez minél közelebb vehesse igénybe. Ennek megvalósítása érdekében kiemelt feladat: a közoktatási szolgáltatást igénybe vevők (gyermekek, tanulók, szülők, pedagógusok, munkáltatók, stb.) érdekeinek érvényesülése, az esélyegyenlőtlenségek mérséklése a szolgáltatásokhoz való hozzáférésben, illetve a nyújtott szolgáltatás színvonalában.

Annak érdekében, hogy minden gyermek, tanuló a szolgáltatásokat a lakóhelyéhez, tartózkodási helyéhez minél közelebb vehesse igénybe, kezdeményezni kell, hogy a többcélú kistérségi társulások vegyék át a megyei önkormányzati kötelező feladatellátás körébe tartozó pedagógiai szakszolgálati feladatok ellátását (logopédia, gyógytestnevelés, nevelési tanácsadás), s fokozatosan teremtsék meg a gyógypedagógiai tanácsadás, korai fejlesztés és gondozás, valamint a fejlesztő felkészítés kistérségi keretekben történő ellátásának feltételeit.

A megyei önkormányzat pedagógiai szakmai szolgáltatási feladatainak ellátása keretében kiemelt feladatának tekinti, hogy a megye valamennyi nevelési-oktatási intézménye számára gondoskodjon a következőkről: a nevelési-oktatási intézmények, a pedagógusok módszertani kultúrája megújításának elősegítése, különös tekintettel az információs és kommunikációs technológiák alkalmazására, valamint a kompetencia alapú oktatásra.

A nevelési-oktatási intézmények a pedagógusok módszertani kultúrája megújításának érdekében továbbképzések, átképzések szervezése a feladat igény szerint, különös tekintettel a gyakorlatorientált, kompetenciafejlesztő képzésekre. Régiószintű, illetve többcélú kistérségi társulásokkal kialakított együttműködés és munkamegosztás kezdeményezése szükséges a szolgáltatások biztosításában (szaktanácsadás, továbbképzések, stb.).

Az integrációt támogató eszközrendszer fejlesztésének segítése terén a speciális ismeretek megszerzése érdekében az integrált nevelés-oktatásban résztvevő pedagógusok képzésének, továbbképzésének szervezése, támogatása; a tanári kompetenciák és az iskolai szervezet fejlesztése, a szakmai szolgáltatások, a tanácsadás megerősítése jelentkezik feladatként.

2.1.4. Átfogó feladat: A közoktatás feltételrendszerének javítása

A megyei önkormányzati közoktatási intézményhálózat költséghatékony működtetése érdekében az intézmények átszervezése, a pedagógus foglalkoztatottság átstrukturálása szükséges.

A közoktatási intézmények építményi feltételeit korszerűsíteni kell a XXI. század szakmai követelményeinek megfelelően, az épületek folyamatos karbantartása és felújítása szükséges az európai uniós követelmények figyelembevételével.

A kollégiumi, diákotthoni ellátás színvonalát emelni kell. A tankötelezettséget 18 éves korig történő kiterjesztésével és a középfokú iskolai beiskolázás térségi, regionális szerepének várható erősödésével, prognosztizálható, hogy mindez a jelenlegi kollégiumi férőhelykapacitás kihasználtságát érinteni fogja.

2.2. Specifikus cél: Helyi közösségi, társadalmi integráció támogatása

A helyi közösségi, társadalmi integráció támogatása terén a megyei önkormányzat koordináló és partnerség építő szerepe hatékony lehet ott, ahol elengedhetetlen a helyi szereplők, sportszövetségek, szabadidő sportegyesületek együttműködése, tevékenységeik összehangolása, az európai felhívásokra adandó helyi válaszok megfogalmazása.

A fejlesztési folyamat eredményeként a társadalmi csoportok aktív állampolgársági részvételén keresztül megnő a térség innovatív fejlesztési projektjeinek száma, javul a lakosság önmenedzselő képessége, csökken az önhibájából munkanélküliek aránya, javul a civil szervezetek és az önkormányzatok közötti viszony.

A megyei sportigazgatás feladatát elsősorban a megyei sportági szakszövetségek kapacitására építve kell egységes rendszerben kezelni. A megyei önkormányzat a szakszövetségi munka támogatásával kapcsolatos feladatait elsősorban a területi koordináló szerepével érvényesíti.

A megyei önkormányzat, valamint intézményei a kölcsönösség és a partnerség szellemében, a lehető legszélesebb körben együttműködnek a civil szervezetekkel közös érdekeik érvényesítéséért a szakmai szolgáltatások, feladatok hatékonyabb ellátása érdekében.

A megyei önkormányzat társadalom-fejlesztő tevékenységének magas fokú hatékonyságát az biztosítja, ha a civil szervezetek szerepet vállalnak a társadalmi hátrányok és a krízishelyzetek mérséklésében, a szervezetek és az emberek közötti kapcsolatok és együttműködés fejlesztésében, segítik a megyei önkormányzat szakmapolitikai feladatainak megvalósítását a feladatok átvállalásával különösen azokon a területeken, ahol nem épült ki vagy hiányos az állami, önkormányzati szolgáltatások hálózata.

A megyei önkormányzat a megyében élő és tanuló fiatalok, mint célzott társadalmi réteg igényeinek és elvárásainak érvényesítését, a társadalmi átalakulásból adódó területi feladatokat a megyében működő települési önkormányzatokkal, civil szervezetekkel, területi és regionális intézményekkel és szervekkel együttműködve biztosítja.

Meg kell teremteni a formális és non-formális oktatási rendszerek közötti együttműködést a fiatalok élethosszigan tanulás, és aktív társadalmi részvételi igényének kialakítására.

Olyan programokat kell fejleszteni, melyek biztosítják, hogy a fiatalok az iskolarendszeren kívüli – non-formális képzésben megszerezhessék azokat a kulcsfontosságú készségeket és ismereteket, amelyek nélkülözhetetlenek a munkaerőpiacra való sikeres beilleszkedéshez, másrészt biztosítanunk kell a fiataloknak az európai ifjúságpolitika alakításába történő bekapcsolódási lehetőségét.

Ösztönözni és segíteni kell a nemzetközi ifjúsági kapcsolatok bővülését és a jelenlegiek megtartását. Erősíteni kell az ifjúsági civil szervezetek európai uniós integrációját, segíteni nemzetközi projektjeik megvalósulását, az európai ifjúsági mobilitás folyamatát.

A megye nemzetközi kapcsolatainak alakításakor az ifjúság, mint a gyakorlati együttműködés legkézenfekvőbb és leghatékonyabb tényezőjének érdekeit mindenkor figyelembe kell venni.

2.2.1. Átfogó feladat: Egészséges életmódra nevelés, a megyei sportszervezetek munkájának támogatása

A diáksport a közoktatásban tanuló fiatalok tanórán kívüli, a közoktatási törvénnyel és az intézmény pedagógiai programjával összhangban lévő, azt kiegészítő sporttevékenység. Célja a tanuló ifjúság egészséges életmódra nevelése, a rendszeres sportolás, testedzés elősegítése. Az elmúlt évek sporteredményességi mutatói igazolják, hogy megyénkben a fiatalok sportolási, versenyzési lehetőségei nem megoldottak, ennek egyik oka, hogy az iskolák, sportszervezetek támogatása nem megfelelő. A Hajdú-Bihar Megyei Diáksport Szövetség a támogatások ellenére is csak minimális szinten tudja, biztosítja a felmenő rendszerű versenyeztetést. Szükség van a tömegsport-lehetőségek biztosítására, a nem igazolt versenyzők részére egy ún. amatőr versenyeztetési forma kidolgozására.

Hajdú-Bihar megye versenysportjának javulása csak egy biztos alapokon nyugvó, jobb feltételek között működő utánpótlás-neveléssel érhető el.

Az utánpótlás-nevelés legfontosabb területei az iskolák és a sportegyesületek. A megyében a két legnépszerűbb sportágnak, a kézilabdának és a labdarúgásnak van biztosítva az, hogy a fiatal sportolók már ötödik osztályos koruktól kezdve egy iskolába járjanak egészen a gimnázium végéig. Az utánpótlás-nevelés eredményessége érdekében elengedhetetlen, hogy az iskolák, edzők, testnevelő tanárok egymással összhangban dolgozzanak. Pénzügyi lehetőségek biztosításával lehetőleg meg kell teremteni, hogy a különböző iskolák legyenek az utánpótlás-nevelés bázisai.

Tovább kell bővíteni az utánpótlás-nevelés jól működő nevelési rendszerét, és biztosítani kell működésük hatékony anyagi és szakmai támogatását.

2.2.2. Átfogó feladat: Helyi civil közösségek munkájának segítése

Minőségileg kimagasló, a célcsoport valós igényeinek megfelelő és céljait hatékonyan megvalósító projekteket csak felkészült szakemberek generálhatnak.

A cél olyan projekt menedzseri szemlélettel rendelkező szakember csoport képzési rendszerének kidolgozása, akik képesek motiválni a fiatalok aktív szerepvállalását, és európai program környezetet tudnak biztosítani az ifjúsági kezdeményezések számára.

A civil és ifjúságpolitikai együttműködés létrehozását kell ösztönözni, ahol a résztvevő szervezetek közösen, a tapasztalataikra alapozva olyan közös politikát alakíthatnak ki, amely a lehető leginkább közelít a helyi igényekhez, és ezekhez tudja kapcsolni az EU programok támogatási formáit.

2.2.3. Átfogó feladat: Megyei ifjúság társadalmi és európai integrációjának elősegítése

Cél olyan program fejlesztése, mely megszünteti a megyei társadalmi csoportok sikeres helyi, nemzeti és európai integrációjának, így egyéni életvezetésük minőségi javításának útjában álló hátrányos kondíciókat. Képesé kell tenni az egyéneket az önmenedzselés magas szintű megvalósítására.

A megyében megyei és nemzetközi szakemberek, civil szervezetek részvételével szervezett ifjúságpolitikai konferenciák, szemináriumok, civil szervezeti fórumok rendezése szükséges, ahol a résztvevők összehasonlíthatják ifjúságpolitikájuk egyes elemeit, a műhelymunkák során kicserélhetik gyakorlati tapasztalataikat. Így lehetőség nyílik a más országokban már jól működő minták (szervezeti felépítés, intézményrendszer, munkamódszerek), programok helyi alkalmazhatóságának megbeszélésére, a további közös lépések átgondolására.

Szükséges a nonformális és formális oktatás közötti kapcsolat kialakítása, pedagógiai projektek fejlesztése, melyek az interkulturális környezetben segítik elő az iskolai kimaradás elleni küzdelmet, és készítik fel a tanulókat az egész életen át tartó tanulás értékeinek befogadására. Az általános és középiskolák szintjén megvalósuló fejlesztés az állampolgársági aktivitás, az esélyegyenlőség, a diszkrimináció elleni küzdelem témáinak feldolgozásával, illetve az ehhez szükséges továbbképzési és értékelési módszertan háttér megteremtésével történik.

3. Átfogó cél: A megye társadalma egészségi állapotának javítása, hátrányos helyzetű rétegei leszakadásának mérséklése

A megyei egészségügyi szakellátás fejlesztésének kiindulópontja a szolidaritás, a méltányosság, valamint az egyenlő hozzáférés alapelve. A biztonságos és folyamatos egészségügyi ellátás biztosításakor nem hagyható figyelmen kívül a megye jelenlegi egészségügyi helyzete, a lakosság egészségi állapota, az ellátórendszer, valamint az egészséget befolyásoló egyéb tényezők. Emellett fontos tényezőként jelentkeznek a hatékonyság, az ellátott oldali igények, valamint a korszerű ellátási trendek követése.

A Hajdú-Bihar Megyei Önkormányzat Kenézy Gyula Kórház-Rendelőintézete Debrecenben széleskörű fekvő- és járóbeteg szakellátást biztosít a megye lakosai számára. A kórházban működik a DEOEC Traumatológiai Tanszéke, az ország második legnagyobb baleseti-sebészeti intézménye, valamint a Centrum Pszichiátriai Tanszéke is. Ágykapacitása 1319, melyből az aktív ágyak száma 844, a krónikus ágyaké 475. Az ország egyik legnagyobb és legmodernebb egészségügyi intézménye, tevékenységét 4 telephelyen végzi. Az intézményi struktúra az elmúlt évek során a szükségletekhez igazodott. Diagnosztikai szempontból jól felszerelt, a képalkotó diagnosztika szinte minden területe rendelkezésre áll. A kórház rendelkezik CT-vel, DSA-val, szinkódolt UH vizsgálati lehetőséggel. Az elektrofiziológiai vizsgálatok végzésére, agyterkép készítésére szintén a legmodernebb EEG készülékek állnak rendelkezésre. Osteoporosis szakrendelésen biztosított az ensiometriás vizsgálatok elvégzése is. A Központi Laboratórium a legmodernebb automatákkal és a bakteriológia szintén korszerű eszközeivel rendelkezik. Az egészségügyi reformintézkedések ellenére a Hajdú-Bihar Megyei Önkormányzat szándéka az, hogy a kórház köztulajdonban maradjon. A közszolgáltatás biztosítása érdekében egy olyan megoldást szükséges kidolgozni, amelyben a köztulajdonú intézményben a betegellátás színvonalát sikerül fenntartani és az ott dolgozók számára foglalkoztatást biztosítani.

A megye hátrányos helyzetű célcsoportjai számára támogató és hatékony szolgáltatásokat kell biztosítani a gyermekek és fiatalok társadalmi beilleszkedésének elősegítése érdekében. A gyermekvédelmi gondoskodásban nevelkedő gyermekek részére családias nevelést pótló gondozási formákat kell biztosítani. Az otthont nyújtó ellátási formák fejlesztése és bővítése, valamint a területi gyermekvédelmi szakszolgáltatás hatékonyabbá tétele feltétlenül szükséges. Az otthont nyújtó ellátások, mint teljes körű ellátás, különleges és speciális, valamint utógondozói ellátás hatékonyabbá tétele, esetenként átszervezése is feladat.

Az elkövetkezendő időszakban a nevelőszülői-hálózat bővítése, a szakszolgáltatási feladatok hatékonyabbá tétele, koordinatív tevékenységének növelése, gyermekotthonok átalakítása lakásotthonokká, valamint új gyermekotthon létesítése, lakásotthoni ellátás fejlesztése a cél.

Ezekhez kapcsolódóan az intézményi szakmai létszám optimalizálása, hatékonyabbá tétele továbbképzések útján, a szakmai színvonal emelése biztosíthatja a gyermekek számára a megfelelő színvonalú ellátást.

Szükséges továbbá a települési önkormányzatokkal történő együttműködés fokozása annak érdekében, hogy az alapellátás és szakellátás együttműködése hatékonyabban szolgálja a gyermekek érdekeit.

A megyei önkormányzat kötelező feladata azoknak a szakosított ellátásoknak a megszervezése, amelyek biztosítására a települési önkormányzat nem köteles, továbbá gondoskodik a szakosított szociális szolgáltatások területi összehangolásáról, a módszertani feladatok ellátásáról.

A megyei önkormányzat szociális feladatainak ellátása érdekében intézményeket tart fenn, valamint általa alapított közhasznú társaságokat működtet. A megyei önkormányzat által fenntartott szakosított ellátást nyújtó szociális intézmények ellátási területe az egész megyére kiterjed.

A szociális intézmények hatékonyabb működtetése érdekében szükséges a feladat ellátást a jövőben gazdasági társasági formában biztosítani. Ehhez szükséges a közhasznú társaságok szakmai és gazdálkodási tevékenységének az összehangolása, fejlesztési célkitűzéseinek egységesítése.

A megye társadalma egészségi állapotának javítása, hátrányos helyzetű rétegei leszakadásának mérséklése a megyei önkormányzat számára kötelező feladatai és meglévő eszközrendszere figyelembe vételével három fő területen valósítható meg:

- a megye lakossága számára a biztonságos és folyamatos egészségügyi szakellátás biztosításában,
- a gyermekvédelmi gondoskodásban nevelkedő gyermekek számára teljes körű otthont nyújtó ellátás biztosításában,
- a megye lakossága számára a szakosított szociális szolgáltatások megszervezésében.

3.1. Specifikus cél: A megye lakossága számára a biztonságos és folyamatos egészségügyi szakellátás biztosítása

Az egészségügyi ellátórendszer átalakítását célzó kormányprogram végrehajtásával a megye kórházi aktív ágyszáma csökkent, miközben az ellátási területek vonatkozásában lényeges változás nem történt. Az aktív ágyszámokkal párhuzamosan jelentős mértékben csökkent az egészségügyi szakellátásra fordítható OEP-bevétel aránya és a hatályos jogszabályok alapján nem tervezhető egész évre a finanszírozás összege.

A népesség fogyásával párhuzamosan az idősebb korosztályok száma nő, az egyes betegségek előfordulása pedig gyakoribb az idősebbek, mint a fiatalok körében, ami a krónikus ellátás mennyiségének növekedését okozza. A lakosság számára emberhez méltó körülményeket kell teremteni a krónikus ellátásban, a rehabilitációs ellátást meg kell erősíteni.

Az egészségügyi ellátás második szintje a szakorvosi ellátás, melynek járóbeteg-ellátást végző részét a szakrendelők és a kórházi szakambulanciák jelentik. A községekben lakók helyzete kedvezőtlen, az itt élő lakosság csak utazással, lakóhelyétől viszonylag távol jut szakorvosi ellátáshoz.

A betegellátás aktív kapacitásainak csökkenése indokoltá teszi az intézményen belüli struktúramódosítást. A beteg-ellátó rendszerben előtérbe kell helyezni a kórházi fekvőbeteg-ellátást csökkentő ellátási formákat.

Egy korszerű ellátórendszer nem nélkülözheti a minőségfejlesztést, a minőségkontrollt, a betegjogok érvényesítését és az egységes ágazati informatikai és kommunikációs rendszer kialakítását. Az emelt szintű ellátási körülmények megteremtése jobb gyógyulási körülményeket biztosít a beteg számára.

A hazai kormányzati egészségpolitika egyik célkitűzése, hogy az ágyfoglaló kórházi ellátásokat költséghatékony egynapos ellátási formák váltsák fel, és az így felszabaduló ágyak a valós szükségleteket jobban kiszolgáló krónikus betegellátó és rehabilitációs tevékenységeknek adhassanak helyet. A jelenleg rendelkezésre álló és magas színvonalon felszerelt Központi Műtőblokk és a műtőrekonstrukciós beruházással megépülő új műtők szakmailag alkalmasak az egynapos sebészeti szakellátás biztosítására. A gép-, és eszközpark bővítését szükségessé teszi a korszerű ellátási formák kiterjedt alkalmazása az ellátórendszerben. Az egynapos ellátások nemcsak jelentősen csökkentik a kórházi bennfekvések számát, hanem támogatják az aktív erőforrások - a szakmai feltételeknek jobban megfelelő - koncentrálását és elősegítik a kórház kapacitásainak hasznosítását.

3.1.1. Átfogó feladat: Az egészségügyi szakellátást biztosító kórház működőképességének biztosítása

A feladatellátási kötelezettség biztosítása és a jelenlegi egészségpolitikai törekvések szükségessé teszik az intézmény működési formájának átalakítását a piaci jellegeknek leginkább megfelelő módon. Önállóan gazdálkodó költségvetési szervként történő további működtetés esetén az önkormányzati kiadások növekedésével, az ellátás színvonalának csökkenésével kell számolni. A megye egészségügyi ellátásának biztosításában előnyökkel járhat a nem költségvetési intézményként történő működtetés lehetősége és a működési forma változása miatt az egészségügyi szolgáltatói feladatok ellátásának rendszere nem változik.

3.1.2. Átfogó feladat: A betegellátás struktúrájának átalakítása

A beteg-ellátó rendszerben előtérbe kell helyezni a kórházi fekvőbeteg-ellátást csökkentő ellátási formákat. A társadalmi szükségleteknek megfelelően növelni szükséges az ápolási és krónikus kapacitásokat, mely egyben az intézmény bevételi forrásainak növelését is szolgálhatja. Az ágysztruktúra átalakítása mindenképpen indokolt, két irányban is. Egyrészt, az időskorúak esélyegyenlőségének javítására aktív geriátriai ágyak kialakítása szükséges, másrészt, az ellátás megfelelő lépcsőinek kialakításához további krónikus ágyak kialakítása kívánatos. A folyamatos bennfekvés helyett így költséghatékonyabb ellátási forma alakulna ki.

Az egészségügyi ellátás gyenge eleme a prehospitális ellátás, illetve a kórházi akut szak utáni rehabilitáció. Mindkét fázis megerősítésére történtek lépések, de a jelenlegi helyzet távolról sem kielégítő. A rehabilitáció folyamata szakmánként eltérő módon, mindenütt az akut rehabilitációval kezdődik. Ez az a fázis, amely a jelenlegi finanszírozási rendszerben nem kap kellő figyelmet. Ez legélesebben talán a mozgásszervi műtétes szakmánál – traumatológia, ortopédia – jelentkezik, ahol a gyakorlatban a műtét utáni napon meg kellene kezdeni a beteg fizioterápiáját, és minél idősebb, annál fontosabb a folyamatos, egyre intenzívebb mozgásterápia. A jelenlegi általános gyakorlat szerint a beteg az akut ellátás után otthonába távozik, majd rehabilitációs intézetbe történő felvétele kb. 1 hónappal később történik. Az akut rehabilitáció is jelentős humán erőforrás igénylő terület.

Az Észak-alföldi fejlesztési koncepcióval összhangban indokolt az egynapos ellátás fejlesztése. Az ellátásnak e típusa az aktív ágyak terhelésének alternatívájaként terjedt el a fejlett országokban, azokban a szakmákban és azoknál a beavatkozásoknál, amelyek viszonylag kis műtéti megterheléssel – lokális vagy regionális érzéstelenítéssel vagy rövid narkózissal – elvégezhetőek. A betegek a beavatkozásra reggel, egyeztetett időpontban érkeznek, majd a műtét vagy az invazív vizsgálat után, rövid pár órás megfigyelést követően távoznak otthonukba. Az egynapos ellátás külföldi tapasztalatok alapján olcsóbb, mint az aktív ellátás, jelentős számú aktív ágyat szabadíthat fel, az országban széles körben megvalósítható.

Az egészségügyi rendszer aktív betegellátást nyújtó részének terheit csökkenteni lehet az otthoni szakápolás elemeinek további fejlesztésével. Külföldi tapasztalatok szerint az otthoni szakápolás szervezése a hazaitól eltérő módon, a kórházakhoz szervezeten történik. Az osztályhoz integrált otthoni szakápolók tevékenységét a kezelőorvos irányítja és a végzett tevékenységről és annak eredményéről az ápolók az illető kezelőorvosnak számolnak be. Így a kapcsolatrendszer lehetővé teszi a kórházi kezelőorvos számára, hogy rövidebb ápolási idő után bocsássa haza betegét (a házi szakápoló megfelelő felkészítésével). Hazánkban ez a kapcsolatrendszer nem él, a kórházi kezelőorvos nem kap visszajelzést betege állapotáról, a szakápolás hatásosságáról. Így csak feltételezni tudja, hogy általa a zárójelentésben javasolt házi szakápolási tevékenység rendben megtörtént. A házi szakápolási rendszer továbbfejlesztéseként ezért a kórházakhoz integrált rendszer modellkísérletét szükséges elindítani a meglévő finanszírozási forrásokat felhasználva.

3.1.3. Átfogó feladat: A járóbeteg-szakellátás helyzetének megerősítése és fejlesztése

A meglévő járóbeteg-szakellátás rendszere jelentős kapacitás-bővítésre szorul, a szakrendelők többségében elavult gépekkel, berendezésekkel, műszerekkel történik a szakellátás. Az épület infrastruktúrája is fejlesztésre szorul. Az egészségügyi szolgáltatók között elsősorban az informatikai összeköttetés hiánya miatt nincsenek meg a hatékony kommunikáció feltételei, a jelenleg használt informatikai rendszerek kompatibilitása korlátozott. A szolgáltatók közötti on-line kapcsolat bővítésével – elsősorban az alap- és szakellátás között – javulhat az ellátás hatékonysága. Az egészségügy információ-technológiai fejlesztése elsődleges fontosságú, melynek közvetlen célja, hogy az egészségügyi szolgáltatók (klinikák, kórházak, rendelőintézetek, háziorvosi rendelők) között információ mintarendszerek alakuljanak ki, másrészt az intézményen belüli információrendszerek fejlődjenek, modernizálódjanak. Ily módon lehetőség nyílik arra, hogy a rendszer másik intézményének szolgáltatásait (vizsgálat kérése, eredmény kérése) igénybe vegyék. E szolgáltatások az ellátás költséghatékonyságának növekedését és a beteg érdekeit egyaránt szolgálják: nem kell feleslegesen vizsgálatokat ismételni, a beteg helyett a lelet “utazik”, a vizsgálatok ütemezésével csökken a várakozási idő.

3.1.4. Átfogó feladat: A fekvőbeteg-szakellátás területén infrastruktúra-fejlesztés

Az egynapos ellátások rendszerének kialakítása elkülönült infrastruktúrát igényel, ehhez pótlólagos beruházás, átalakítás szükséges, melynek jelentős az anyagi vonzata. A műtő kialakítása és felszereltsége nem különbözhet egy hagyományos műtőtől. A sorozatban végzett hasonló beavatkozások jelentős eszköz/műszer igénnyel járnak, amely szintén

pótlólagos beruházást igényel A hatékony gyógyító munkához és a gyors diagnózis felállításához korszerű és kellő számban rendelkezésre álló berendezések, eszközök szükségesek. A fekvőbeteg-ellátás rendszerében feltétlenül szükséges – az európai színvonalhoz közelítően – a hotelszolgáltatások színvonalának fejlesztése.

Az emelt szintű ellátási körülmények megteremtése érdekében törekedni kell a 4-6 ágyas kórtermeket felváltó két- és háromágyas, saját fürdőszobával rendelkező, esetlegesen klimatizált betegszobák kialakítására, otthonos betegétkezők, a folyosókon komfortos társalgók létrehozására. Korszerű bejelentkezési rendszer megszervezésével a szakellátást igénybevevő pácienseknek nem kell várakoznia. Nemcsak a betegelhelyezés komfortját és a higiénés feltételek magas színvonalú megteremtését kell szem előtt tartani, hanem a közlekedési útvonalak átszervezését is olyan módon, hogy az a mozgáskorlátozott betegek szükségleteihez minél jobban igazodjon. Külön figyelmet szükséges fordítani az orvosok és a szakdolgozók szociális körülményeinek javítására, az orvosi dolgozó szobák, megfelelő öltözők biztosítására. Halaszthatatlan probléma a régi, korszerűtlen nyílászárók kicserélése, továbbá a külső és belső burkolatok, az épületgépészeti és elektromos berendezések felújítása. A kórtermek, kezelőhelyiségek, irodák, orvosi szobák berendezését egy része cserére szorul, ám a beszerzés jelentős része egészségügyi gép-műszer kategóriába tartozik, ilyenek többek közt a speciális kórtermi ágyak, a vizsgáló asztalok és székek, műtő- és vizsgáló lámpák, a kórszövetten eszközei, a sterilizáló. Egy integrált informatikai rendszer kiépítése és az intézményközi informatikai rendszer teljessé tétele nemcsak megkönnyíti a kórházi adminisztrációt, ellenőrizhetővé teszi az ápolási folyamatot, hanem hatékony segítséget nyújt a minél pontosabb elszámolás, a költségek optimalizálása tekintetében is.

3.2. Specifikus cél: A gyermekvédelmi gondoskodásban nevelkedő gyermekek számára teljes körű otthon nyújtó ellátás biztosítása

Az egyes működő szolgáltatások nem elégítik ki teljes mértékben a gyermekvédelmi gondoskodásban élő gyermekek növekvő szükségleteit. A gyermekek személyiség problémái, mentális állapotuk változásai indokolják a szakellátási formák fejlesztését. A nagy létszámú gyermekotthonok átalakításával biztosítható a gyermekek és fiatalok lakásotthonokban történő családi nevelése, továbbá a megyei ellátás bővíthető egy korszerű gyermekotthon létrehozásával. A fogyatékos gyermekek ellátására szintén lakásotthoni elhelyezést kell biztosítani, melynek igénybevételével társadalmi beilleszkedésük támogatottabbá válhat.

A megyei szakellátásban nevelkedő ideiglenes hatállyal elhelyezett gyermekek és a szökésben lévők számára szükséges a működő szolgáltatások korszerűsítése szükséges, mivel a hatályos gyermekvédelmi jogszabályoknak nem felelnek meg. A gyermekvédelmi intézmények jelenleg korlátozott számban biztosítanak ideiglenes férőhelyeket a gyermekek számára. Mivel nem rendelkeznek korszerű, törvényes elhelyezési feltételekkel, egy hatékonyabb szolgáltatás biztosításával az ideiglenes férőhelyek megszüntethetők lesznek.

A speciális szükségletű gyermekek elhelyezése a megyei szakellátás kötelező feladata. Jelenleg az egyes gyermekvédelmi intézmények biztosítják a nevelést a speciális igényű gyermekek számára, azonban a körülmények nem megfelelőek. Ugyanakkor egészséges társaik nevelkedése is veszélyeztetett a különböző magatartási zavarban szenvedő gyermekek miatt. Együttes nevelésük szakmailag kifogásolható. Az új szolgáltatás teljes mértékben a mentális sérülés és a terápiás lehetőségek figyelembevételével koordináltan nyújthatja a teljes körű ellátást.

3.2.1. Átfogó feladat: Szakellátási formák fejlesztése

Kiemelkedő feladat a kiváltás ütemtervének elkészítése, gyermekek elhelyezése a megfelelő férőhelyszám optimális kialakítása érdekében.

A férőhelyszám csökkentést a gyermekek nevelőszülői hálózatban történő elhelyezésével, a gyermekek családjába történő – lehetőség és szükség szerinti – hazagondozásával, valamint a fiatal felnőttek számára külső férőhelyek biztosításával kell megtervezni.

Szükséges kialakítani egy nagyobb férőhelyszámmal rendelkező gyermekotthont, ahol azok a gyermekek nevelhetők, akik lakásotthoni keretek közé nem integrálhatók. A hatályos jogszabályok szerint a gyermekotthonban a teljes körű ellátás feltételeit kell biztosítani, valamint a környezet kialakításánál figyelemmel kell lenni a szabadidő hasznos és egészséges eltöltésének biztosítására is.

A szolgáltatások bővítése érdekében a közép súlyos fogyatékkal élő gyermekek számára is lakásotthoni nevelés kialakításával kell tervezni.

3.2.2. Átfogó feladat: Működő szolgáltatások hatékonyabbá tétele és új szolgáltatások bevezetése

A megyei szakellátás befogadó otthona nem felel meg a törvényi rendelkezéseknek, ezért feladatként jelentkezik egy korszerű és a hatályos jogszabályok szerint működő otthon kialakítása az ideiglenes hatállyal elhelyezett gyermekek, valamint elkülönítetten, a szökésben lévők számára is.

Az ingatlan kialakításánál figyelemmel kell lenni a környezetre, mivel az otthon működésében gyakori a rendőri jelenlét, valamint a súlyos magatartási zavarral küzdő gyermekek elhelyezése és ideiglenes gondozása nem zavarhatja a környező lakók életét.

A megyei szakellátás igényeire tekintettel, célszerű a jelenleg 8 férőhelyet biztosító befogadó otthon létszámát bővíteni.

A megye speciális szükségletű gyermekei részére megfelelő speciális gyermekotthoni feltételek, valamint a feladat ellátásához szakmai létszám biztosítása kiemelkedő feladat.

A gyermekvédelmi gondoskodásban élő disszociális, antiszociális és egyéb súlyos magatartási zavarral küzdő gyermekek számára, olyan szakmai feltételeket és elhelyezési körülményeket kell biztosítani, mely mentális állapotuk kedvező változásait eredményezi.

3.3. Specifikus cél: A megye lakossága számára a szakosított szociális szolgáltatások megszervezése

A megyei önkormányzat a személyes gondoskodást nyújtó intézményeiben folyamatosan biztosítja a szakosított ellátásban részesülők ápolását, szociális, mentális és egészségügyi gondozását.

Szükséges a szociális intézmények és gazdasági társaságok szakosított szolgáltatásainak további fejlesztése a szélesebb körű igények kielégítése céljából.

Törekedni kell a hátrányos helyzetű térségek integrációjának támogatására és a jövőben tervezett új szolgáltatásoknál hangsúlyosan figyelembe kell venni az itt élő lakosság igényeit.

A megyei önkormányzat költségvetési intézményei kiadásait nem tudják a központi normatívából és saját bevételeikből biztosítani, a zavartalan működéshez jelentős mértékű önkormányzati támogatás szükséges. A folyamatos normatíva emelkedés 2006. évben megtört, 2007. évben a központi költségvetésből az előző évhez viszonyítva alacsonyabb mértékben került megállapításra a szociális ellátások normatívája. A normatíva összege és az ellátottak által fizetett személyi térítési díj nem fedezi az intézmény teljes működési költségét, ezért az intézményeknek nyújtott önkormányzati támogatás összege az elmúlt évek során fokozatosan emelkedett. A megyei önkormányzat a jelenlegi gazdasági helyzetében azonban nem tudja ezt a finanszírozást tovább folytatni.

3.3.1. Átfogó feladat: A szakosított szociális szolgáltatások (idősek, pszichiátriai betegek, szenvedélybetegek és fogyatékos személyek ellátásának) fenntartása és fejlesztése

Az intézmények szakmai tevékenységüket úgy szervezik meg, hogy minden szakosított ellátásban részesülő számára egyéni fejlesztési tervet készítenek és az önállóságuk biztosítása mellett nagy hangsúlyt helyeznek a gondozói tevékenység magas szintű biztosítására.

Az intézmények folyamatosan tartják a kapcsolatot civil és karitatív szervezetekkel, melyek különböző adományokkal járulnak hozzá az intézmények működéséhez.

A szociális intézmények célja az ellátottak igényeinek megfelelő foglalkoztatási és rehabilitációs ellátások bővítése.

Az intézmények szakképzett dolgozói folyamatosan részt vesznek a szakminisztérium által kötelezővé tett kredit pontos képzéseken, mely hozzájárul a minőségi ellátás biztosításához.

Az intézmények leromlott műszaki állapotban lévő épületeinek rekonstrukciójára van szükség, amire forrásokat kell biztosítani, illetve számítani lehet további rendkívüli kiadásokra.

Az intézmények részére nyújtott önkormányzati támogatást az újonnan létrejövő gazdasági társaságok számára csökkentett mértékben szükséges biztosítani. Ez a támogatás az átalakulást követő években az új szolgáltatások és a bevételi források növekedésének az arányában fokozatosan megszüntethető.

3.3.2. Átfogó feladat: A hátrányos helyzetű térségek esélyegyenlőségének kompenzálása

A hajdú-bihar megyei szakosított szociális szolgáltatásokra jellemző a területi széttagoaltság, a személyes gondoskodást nyújtó ellátások hiányosságai. Még mindig sok olyan településen élő van, aki nem jut hozzá az alapvető szolgáltatásokhoz, vagy nem megfelelő szinten jut hozzá. A területi összehangolásról való gondoskodás a megyei önkormányzat feladata.

Ezért szükséges új – a települések által nem kielégített szükségletek biztosítása – szolgáltatások megszervezése, összehangolása a hátrányos helyzetű térségekben. Illetve ezen kistérségek integrációjának a támogatása.

Az intézmények további akadálymentesítésének ösztönzése és támogatása továbbra is kiemelt feladat.

A szakminisztérium a határidőt 2010. december 31-ig hosszabbította meg, a közintézmények akadálymentes hozzáférhetőségének biztosítására vonatkozóan, hogy lehetőség legyen még további pályázati kiírások felkutatására és a szükséges források megteremtésére. Mindez a személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmények telephelyeire is vonatkozik.

3.3.3. Átfogó feladat: A szociális intézmények működőképességének biztosítása

Az intézmények keresik a többletbevételi lehetőségeket, a bevételt növelő feladatokat, szolgáltatásokat, de mint költségvetési szerv csak korlátozottan tudják ezeket felvállalni, ugyanakkor a legtöbb intézmény hátrányos területi elhelyezkedése (a környező települések rossz infrastrukturális megközelíthetősége) miatt sem tud többlet feladatokat ellátni. Az elmúlt évek tapasztalatai alapján a közhasznú társaság, mint működési forma célszerűnek mutatkozott a szociális feladatok ellátásában. A közhasznú tevékenység ellátásának elősegítése érdekében, kiegészítő jelleggel üzletszerű gazdasági tevékenységet is folytathat, de a tevékenységből származó nyereséget kizárólag a közhasznú feladat ellátására fordíthatja.

Mellékletek

Az megyei önkormányzat kötelező feladatai

Ötv. által meghatározott kötelező feladatok	Ágazati törvények által meghatározott kötelező feladatok
<p>Ötv. 70. § (1) bek. a) pont: Gondoskodik a középiskolai, szakiskolai és kollégiumi ellátásról, amennyiben azt a külön törvény szerint ellátást biztosító települési önkormányzat nem vállalja.</p> <p>Ötv. 70. § (1) bek. a) pont: Gondoskodik a pedagógiai szakmai tanácsadásról és szolgáltatásokról.</p>	<p>Tftv. 11. § (1) bek. b) pont: A hosszú távú előrejelzések alapján területileg összehangolja a kötelezően ellátandó feladatait, különösen az oktatási, biztosítja azok összhangját a megyei gazdaságfejlesztési és foglalkoztatáspolitikai koncepciókkal.</p> <p>Közokt. tv. 86. § (3) bek.: A megyei önkormányzat köteles gondoskodni</p> <ul style="list-style-type: none"> a) a kollégiumi és a nemzeti és etnikai kisebbségi kollégiumi ellátásról, b) a középiskolai és a szakiskolai ellátásról, c) a nemzeti és etnikai kisebbség középiskolai és szakiskolai ellátásáról, d) a felnőttoktatásról, e) az alapfokú művészetoktatásról, f) a továbbtanulási, pályaválasztási tanácsadásról, a nevelési tanácsadásról, a logopédiai szolgáltatásról, a gyógytestnevelésről <p>abban az esetben, ha a községi, városi önkormányzat a feladat ellátását nem vállalja, illetve a feladat ellátása a megye területén nem megoldott.</p> <p>Közokt. tv. 87. § (1) bek.: A megyei önkormányzat köteles gondoskodni</p> <ul style="list-style-type: none"> a) az általános iskolát követően azoknak a tanulóknak különbözeti vizsga vagy évfolyamisméltés nélküli iskolaváltásáról, akiknek a lakóhelyén, ennek hiányában tartózkodási helyén, a tankötelezettség végéig nem biztosítottak az iskolai nevelés és oktatás feltételei, b) a középiskolai és a szakiskolai felvételekkel összefüggő tájékoztató tevékenységről, c) az önkormányzati pedagógiai-szakmai szolgáltatásról, d) a gyermekgyógyüdülőkből, egészségügyi intézményekben rehabilitációs intézményekben tartós gyógykezelés alatt álló gyermekek tankötelezettségének teljesítéséhez szükséges oktatásról, e) azoknak a sajátos nevelési igényű gyermekeknek, tanulóknak az óvodai, iskolai,

kollégiumi ellátásáról, akik a többi gyermekkel, tanulóval nem foglalkoztathatók együtt,

f) a fejlesztő felkészítés teljesítéséhez szükséges feltételekről,

g) gyógypedagógiai tanácsadás, korai fejlesztés és gondozás megszervezéséről, a tanulási képességet vizsgáló szakértői és rehabilitációs tevékenységről, továbbá a konduktív pedagógiai ellátásról,

h) az e)-f) pontban meghatározott feladatok, továbbá a gyógytestnevelés feladatainak ellátásához szükséges utazó szakember hálózat működtetéséről.

Közozt. tv.: 87. § (4) bek.: A megyei önkormányzat - jogszabályban meghatározottak szerint - gondoskodik a pedagógusok és más speciális végzettségű szakemberek megyei állandó helyettesítési rendszerének működtetéséről.

Közozt. tv. 88. §: A megyei önkormányzat feladatellátási, intézmény-hálózat működtetési fejlesztési tervet készít.

Közozt. tv. 89. §: A közoktatási feladatok zavartalan biztosítása érdekében a megyei önkormányzat a megye területén működő önkormányzatokkal együttműködési megállapodás megkötését kezdeményezi a közoktatással összefüggő - körzeti jellegű - szolgáltatások megszervezésére, így különösen

a) a tankötelezettség teljesítésével kapcsolatos feladatok (iskolahálózat kialakítása, a kilencedik, tizedik évfolyamon folyó oktatás biztosítása, beiratkozás, áthelyezés, a pedagógiai szakszolgálatok működtetése) ellátására;

b) a nemzeti vagy etnikai kisebbséghez tartozó gyermekek, tanulók, továbbá a sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók óvodai, iskolai ellátásának megoldására;

c) a fejlesztő felkészítéshez szükséges feltételek megteremtésére, az utazó gyógypedagógusi, logopédusi, konduktori hálózat működtetésére;

d) az iskolaváltás biztosítása különbözeti vizsga, illetőleg évfolyamisméltés nélkül azoknak, akiknek az állandó lakóhelyén nem biztosítottak az iskolai nevelés és oktatás feltételei a tankötelezettség végéig;

e) a középiskolai és a szakiskolai felvételi ügyekkel kapcsolatos kérdések rendezésére,

	<p>sajátos feladatok megoldására;</p> <p>f) a körzeti szolgáltatást ellátó intézmény (sajátos nevelési igényű gyermekeket, tanulókat fogadó iskola és diákotthon, kollégium, logopédiai intézet stb.) működési (felvételi) körzetének megállapítására, fenntartásához, működtetéséhez szükséges hozzájárulás megállapítására.</p>
<p>Ötv. 70. § (1) bek. a) pont: Gondoskodik a természet és a társadalom megyében levő kulturális javainak a gyűjtéséről, őrzéséről, tudományos feldolgozásáról, a történeti iratoknak a gyűjtéséről, őrzéséről, tudományos feldolgozásáról, megyei könyvtári szolgáltatásokról, a közművelődési szakmai tanácsadásról és szolgáltatásokról.</p>	<p>Tftv. 11. § (1) bek. b) pont: A hosszú távú előrejelzések alapján területileg összehangolja a közművelődési feladatait, biztosítja azok összhangját a megyei gazdaságfejlesztési és foglalkoztatáspolitikai koncepciókkal.</p> <p>Fhtv. 111. §: A közművelődési, közgyűjteményi és művészeti tevékenységekkel kapcsolatos helyi irányítási, ellenőrzési feladatokat a közgyűlés látja el. A közgyűlés az önkormányzati közművelődési, közgyűjteményi, művészeti, egyéb szervezetek tekintetében a fenntartással és működtetéssel kapcsolatos feladatokat lát el.</p> <p>Fhtv. 113. §: A megyei közgyűlés jóváhagyja a megyei, múzeumi szervezet éves munkatervét és költségvetési előirányzatát.</p> <p>Közműv. tv. 45. § (1) bek.: A megye önkormányzata a kulturális javak gyűjtéséről, őrzéséről, tudományos feldolgozásáról és bemutatásáról, a régészeti örökség védelméről múzeumi szervezet fenntartásával gondoskodik.</p> <p>Közműv. tv. 66. §: A megyei könyvtár a megye egész területére vonatkozóan</p> <p>a) ellátja a kötelempéldányokkal és a könyvtárközi dokumentumellátással kapcsolatos feladatokat,</p> <p>b) szervezi a területén működő könyvtárak együttműködését,</p> <p>c) végzi, illetőleg szervezi a megye nemzeti és etnikai kisebbségéhez tartozó lakosainak könyvtári ellátását,</p> <p>d) a települési könyvtárak tevékenységét segítő szolgáltatásokat nyújt,</p> <p>e) szervezi a megyében működő nyilvános könyvtárak statisztikai adatszolgáltatását,</p> <p>f) végzi az iskolán kívüli könyvtári továbbképzést és szakképzést.</p> <p>Közműv. tv. 84. §: A megyei önkormányzat a megye települései önkormányzatai, közművelődési intézményei, szervezetei és közösségei részére, a közművelődési tevékenységek elősegítése és fejlesztése</p>

	<p>érdekében közművelődési szakmai tanácsadásról és szolgáltatásról gondoskodik. E feladatok ellátására megyei művelődési központot működtethet.</p> <p>A megyei önkormányzat számára a közművelődési szakmai tanácsadás és szolgáltatás működési feltételeinek biztosítása kötelező feladat.</p> <p>Közműv. tv. 85. §: A megyei önkormányzat a közművelődési szakmai tanácsadás és szolgáltatás feladatkörében</p> <p>a) elősegíti a területén működő települési önkormányzatok, nemzeti és etnikai kisebbségi önkormányzatok és a megye területén működő közművelődési szervezetek művelődési céljainak megvalósulását,</p> <p>b) együttműködik a közművelődési szakmai tanácsadó és szolgáltató szervvel, az országos szakmai érdek-képviselői szervezetekkel,</p> <p>c) közművelődési tevékenységgel összefüggő elemzéseket és fejlesztő programokat készít és hasznosít,</p> <p>d) részt vesz a térség nemzetközi, országos, megyei közművelődési rendezvényeinek szervezésében, gondozza a kistérségi, megyei, regionális, országos és nemzetközi kulturális kapcsolatokat,</p> <p>e) gyűjti és összesíti a közművelődési információkat, megyei adattárat kezel,</p> <p>f) elősegíti a megye környezeti, művészeti, közművelődési értékeinek, sajátosságainak bemutatását,</p> <p>g) végzi a közművelődési tevékenységek szervezőinek, vezetőinek szakmai képzését és továbbképzését.</p>
<p>Ötv. 70. § (1) bek. a) pont: Gondoskodik a megyei testnevelési-, sportszervezési, a gyermek- és ifjúsági jogok érvényesítésével kapcsolatos feladatokról.</p>	<p>Sport tv. 55. §: A megyei önkormányzat - figyelemmel a sport hosszú távú fejlesztési koncepciójára -:</p> <p>a) meghatározza a helyi sportfejlesztési koncepciót, és gondoskodik annak megvalósításáról,</p> <p>b) együttműködik a helyi sportszervezetekkel, sportszövetségekkel,</p> <p>c) fenntartja és működteti a tulajdonát képező sportlétesítményeket,</p> <p>d) megteremti az önkormányzati iskolai testnevelés és sporttevékenység gyakorlásának feltételeit.</p> <p>A biztosítja az önkormányzati iskolai sportkörök működéséhez szükséges feltételeket.</p> <p>Sportszervezési feladatai körében:</p>

	<p>a) segíti a területén tevékenykedő sportszövetségek működésének alapvető feltételeit,</p> <p>b) közreműködik a sportszakemberek képzésében és továbbképzésében,</p> <p>c) segíti a sportági és iskolai területi versenyrendszerek kialakítását, illetve az e körbe tartozó sportrendezvények lebonyolítását, különös tekintettel a családok sportjára, a hátrányos helyzetű társadalmi csoportok, valamint a fogyatékosok sportjára,</p> <p>d) adottságainak megfelelően részt vesz a nemzetközi sportkapcsolatokban,</p> <p>e) ellátja az állami sportinformációs adatszolgáltatással összefüggő területi feladatokat,</p> <p>f) közreműködik a sport népszerűsítésében, a mozgásgazdag életmóddal kapcsolatos sporttudományos felvilágosító tevékenység szervezésében,</p> <p>g) közreműködik a sportorvosi tevékenység feltételeinek biztosításában.</p>
<p>Ötv. 70. § (1) bek. b) pont: Gondoskodik az egészségügyi intézményekben tartós gyógykezelés alatt álló gyermekek oktatásáról, a többi tanulóval együtt nem foglalkoztatható fogyatékos gyermekek oktatásáról, neveléséről, gondozásáról.</p>	
<p>Ötv. 70. § (1) bek. b) pont: Gondoskodik az alapellátást meghaladó egészségügyi szakellátásról, amennyiben azt a külön törvény szerint ellátásra kötelezett települési önkormányzat nem vállalja.</p>	<p>Tftv. 11. § (1) bek. b) pont: A hosszú távú előrejelzések alapján területileg összehangolja egészségügyi feladatait, biztosítja azok összhangját a megyei gazdaságfejlesztési és foglalkoztatáspolitikai koncepciókkal.</p>
<p>Ötv. 70. § (1) bek. b) pont: Gondoskodik a gyermek- és ifjúságvédelmi szakellátásról.</p>	<p>Gyerm.véd. tv. 95. §: A megyei önkormányzat biztosítja a személyes gondoskodást nyújtó szakellátás keretében az otthont nyújtó ellátást, a területi gyermekvédelmi szakszolgáltatást. A megyei önkormányzat által fenntartott intézmények ellátási területe a megyére kiterjed.</p>
<p>Ötv. 70. § (1) bek. b) pont: Gondoskodik a szakosított szociális szolgáltatások területi összehangolásáról, továbbá gondoskodik egyes, szakosított ellátás körébe tartozó feladatokról.</p>	<p>Tftv. 11. § (1) bek. b) pont: A hosszú távú előrejelzések alapján területileg összehangolja a szociális feladatait, biztosítja azok összhangját a megyei gazdaságfejlesztési és foglalkoztatáspolitikai koncepciókkal.</p> <p>Szoc. tv. 88. §: A megyei önkormányzat köteles gondoskodni</p> <p>a) azoknak a szakosított ellátásoknak a megszervezéséről, amelyek biztosítására e</p>

	<p>törvény alapján a települési önkormányzat nem köteles;</p> <p>b) a szakosított szociális szolgáltatások területi összehangolásáról;</p> <p>c) a módszertani feladatok ellátásáról.</p> <p>A megyei módszertani intézmény feladata a megyei önkormányzat által fenntartott, illetve területén lévő helyi önkormányzat, illetve társulás által működtetett, továbbá a megye területén székhellyel rendelkező nem állami fenntartású szociális intézmény szakmai munkájának segítése, a szociális intézmény szakmai ellenőrzésében való részvétel a külön jogszabályban meghatározottak szerint.</p> <p>Szoc. tv. 92. § (3) bek.: A megyei önkormányzat szolgáltatástervezési koncepciója tartalmazza különösen</p> <p>a) az általa fenntartott intézményrendszer struktúráját, szerkezetét, legfontosabb jellemzőit,</p> <p>b) a szakosított ellátások iránti igények alakulását, a várakozók számát, korösszetételét, legfontosabb szociális jellemzőit,</p> <p>c) az intézményrendszer korszerűsítésének irányait,</p> <p>d) a módszertani feladatok ellátására vonatkozó koncepciót.</p>
--	--

Ötv. 70. § (1) bek. c) pont: Gondoskodik az épített és természeti környezet védelmével kapcsolatos feladatok összehangolásáról.

Tftv. 11. § (1) bek. b) pont: A hosszú távú előrejelzések alapján területileg összehangolja az épített és természeti környezet védelmével kapcsolatos feladatait, biztosítja azok összhangját a megyei gazdaságfejlesztési és foglalkoztatáspolitikai koncepciókkal.

Körny.véd. tv. 46. § (2) bek.: A megyei önkormányzat az épített és természeti környezet védelmével kapcsolatos feladatainak ellátása érdekében

a) a települési önkormányzatokkal egyeztetett környezetvédelmi programot készít;

b) előzetes véleményt nyilvánít a települési önkormányzati környezetvédelmi programokról, illetve kezdeményezheti azok megalkotását;

c) állást foglal a települési önkormányzatok környezetvédelmet érintő rendeleteinek tervezetével kapcsolatban;

d) elősegíti a környezet igénybevételeivel, terhelésével kapcsolatos megosztása kérdésében egyezség létrehozását;

e) javaslatot tehet települési önkormányzati környezetvédelmi társulások létrehozására.

Hulladékgazd. tv. 38. §: A megyei önkormányzat feladata a megye területén a hulladékok környezetkímélő kezelésének elősegítése.

A hulladékgazdálkodási feladatok ellátása érdekében különösen a következőkről intézkedik:

a) a települési önkormányzatokkal együttműködve kidolgozza a megyei hulladékgazdálkodási tervet;

b) a települési önkormányzatokkal együttműködve meghatározza a hulladék kezelésére, ártalmatlanítására alkalmas területeket a megye területén;

c) összegyűjti a települési önkormányzatok helyi hulladékgazdálkodási terveit, és javaslatot tesz azok összehangolására, továbbá a területi elv érvényesítésére;

d) együttműködik a hulladékgazdálkodási feladatok megoldásában más megyei önkormányzatokkal;

e) elősegíti és támogatja a helyi önkormányzatok hulladékkezelését szolgáló közös telephelyek létesítését.

Ép. körny. véd. tv. 6. § (5) bek.: A megyei önkormányzat és szervei építésügyi feladata

	<p>különösen:</p> <p>a) a településrendezési tervek és a megyei területrendezési tervek összhangjának előmozdítása,</p> <p>b) a megye arculatát befolyásoló, több települést érintő táji, természeti és épített környezet védelme és alakítása, a települési önkormányzatok erre irányuló tevékenységének segítése.</p> <p>Fhtv. 65. § (1) bek.: A megyei önkormányzat közgyűlése előzetesen véleményezi a területét érintő, külön jogszabályban meghatározott villamos energia korlátozás sorrendjének megállapítását.</p> <p>Fhtv. 65. § (2) bek.: A megyei önkormányzat közgyűlése a területfejlesztési koncepció alapján elkészíteti területe külön jogszabályban meghatározott energiaellátási tanulmányát.</p> <p>Vízgazd. tv. 17. § (4) bek.: Az árvíz- és belvízvédekezés, valamint a helyi vízkárelhárítás államigazgatási feladat- és hatáskörét - a külön jogszabályban meghatározottak szerint - a megyei közgyűlés elnöke látja el.</p> <p>Vízgazd. tv. 17. § (6) bek.: A megyei közgyűlés elnöke rendeli el az árvíz- és belvízvédekezéssel, valamint a helyi vízkárelhárítással kapcsolatos - a külön jogszabályban meghatározott államigazgatási feladatok körében - a kitelepítést, a kimenekítést, a visszatelepítést, továbbá közreműködik az ezzel kapcsolatos egyéb feladatok végrehajtásában.</p>
<p>Ötv. 70. § (1) bek. c) pont: Gondoskodik a térségi területrendezéssel kapcsolatos feladatok összehangolásáról, közreműködik a térségi foglalkoztatási feladatok és a szakképzés összehangolásában, részt vesz a területi információs rendszer kialakításában.</p>	<p>Tftv. 11. § (1) bek. a) pont: A megye területére vagy térségére területrendezési tervet készít.</p> <p>Tftv. 11. § (1) bek. d) pont: Együttműködik a megyei jogú város önkormányzatával és az érintett települések önkormányzataival a területrendezési tervek város környéki összehangolása érdekében.</p> <p>Tftv. 11. § (1) bek. h) pont: Gondoskodik a településrendezési terveknek a megyei területrendezési tervekkel való összhangjáról.</p> <p>Tftv. 11. § (2) bek. b) pont: A megyei közgyűlés elfogadja a megyei területrendezési tervet.</p> <p>Tftv. 11. § (1) bek. f) pont: Részt vesz a Központi Statisztikai Hivatal megyei igazgatóságaival és más területi adatgyűjtő</p>

	<p>szervezetekkel együttműködve a területi információs rendszer kialakításában és működtetésében, információkat biztosít a területi tervek készítéséhez.</p> <p>Tftv. 11. § (1) bek. c) pont: Koordinálja a megye települési önkormányzatai felkérése alapján a települések fejlesztési tevékenységét.</p> <p>Tftv. 11. § (1) bek. g) pont: A települési önkormányzatok felkérése alapján elősegíti a helyi önkormányzatok területfejlesztési társulásainak szerveződését.</p> <p>Tftv. 11. § (1) bek. b) pont: A hosszú távú előrejelzések alapján területileg összehangolja a kötelezően ellátandó feladatait, különösen az oktatási, a közművelődési, az egészségügyi, a szociális, az épített és természeti környezet védelmével kapcsolatos, az idegenforgalmi, illetve közszolgáltatási feladatait, biztosítja azok összhangját a megyei gazdaságfejlesztési és foglalkoztatáspolitikai koncepciókkal.</p> <p>Tftv. 11. § (2) bek. a) pont: A megyei közgyűlés állást foglal a megyei területfejlesztési tanács döntését megelőzően a megye hosszú távú területfejlesztési koncepciójáról, a megyei területfejlesztési tanács döntését követően elfogadja annak az önkormányzatra vonatkozó részét.</p> <p>Tftv. 11. § (1) bek. e) pont: Együttműködik a megye gazdasági szereplőivel.</p>
<p>Ötv. 70. § (1) bek. c) pont: Gondoskodik a megyei idegenforgalmi értékek feltárásáról, a megyei idegenforgalmi célkitűzések meghatározásáról, a teljesítésükben részt vevők tevékenységének összehangolásáról.</p>	<p>Tftv. 11. § (1) bek. b) pont: A hosszú távú előrejelzések alapján területileg összehangolja az idegenforgalmi feladatait, biztosítja azok összhangját a megyei gazdaságfejlesztési és foglalkoztatáspolitikai koncepciókkal.</p> <p>Fhtv. 66. §: A megyei önkormányzat közgyűlése összehangolja - a kiemelt üdülőkörzetek kivételével - az idegenforgalom területi érdekeit az országos érdekekkel, gondoskodik az idegenforgalmi értékek feltárásáról, bemutatásáról, propagálásáról. Véleményt nyilvánít a kiemelt üdülőkörzetek fejlesztési koncepciójáról, programjáról. Összehangolja az idegenforgalom helyi fejlesztését, és elemzi a terület idegenforgalmának alakulását.</p>

Ötv. 70. § (5) bek.: Biztosítja a nemzeti és etnikai kisebbségek jogainak érvényesítését.	Nek. tv. 30/R. § (1) bekezdésében foglaltaknak megfelelően a területi kisebbségi önkormányzatra a következőket kell alkalmazni: a 27. § (1) bekezdés alapján a helyi (megyei) önkormányzat a települési (területi) kisebbségi önkormányzat részére biztosítja - a helyi (megyei) önkormányzat szervezeti és működési szabályzatában rögzített módon - a települési (területi) kisebbségi önkormányzat testületi működésének feltételeit.
Ötv. 74. § (3) Ha a megyében területi kisebbségi önkormányzat alakul, a megyei közgyűlés köteles megalakítani kisebbségi ügyekkel foglalkozó bizottságát, amelynek munkájában a megyei kisebbségi önkormányzat elnöke állandó tanácskozási joggal vesz részt.	

Ötv.: a helyi önkormányzatokról szóló módosított 1990. évi LXV. törvény

Tftv.: a területfejlesztésről és a területrendezésről szóló módosított 1996. évi XXI. törvény

Közokt. tv.: a közoktatásról szóló módosított 1993. évi LXXIX. törvény

Közműv. tv.: a muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről szóló módosított 1997. CXL. törvény

Sport tv.: a sportról szóló módosított 2004. évi I. törvény

Szoc. tv.: a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló módosított 1993. évi III. törvény

Körny.véd. tv.: a környezet védelmének általános szabályairól szóló módosított 1995. évi LIII. törvény

Hulladék tv.: a hulladékgazdálkodásról szóló módosított 2000. évi XLIII. törvény

Ép. körny. véd. tv.: az épített környezet átalakításáról és védelméről szóló módosított 1997. évi LXXVIII. törvény

Vízgazd. tv.: a vízgazdálkodásról szóló módosított 1995. évi LVII. törvény

Gyerm.véd. tv.: a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló módosított 1997. évi XXXI. törvény

Nek. tv.: a nemzeti és etnikai kisebbségek jogairól szóló módosított 1993. évi LXXVII. törvény

